

Nova pota

Dne 9. februarja t. l. je uprava Gasilske zveze z glasovi vseh nazvočih zastopnikov gasilskih zajednic iz cele države sklenila:

»Zvezina uprava je spoznala, da sedanji predpisi zakona o organizaciji gasilstva kakor tudi predpisi, ki jih je izdala Gasilska zveza kraljevine Jugoslavije, ne zadostujejo več potrebam in težnjam gasilstva v državi in je zato potrebno, da se zakon o organizaciji gasilstva spremeni v smislu popolne avtonomije gasilskih zajednic, da se zagotovi uspešen razvoj gasilstva kot narodne ustanove. — Zato izvoli uprava Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije za sestavo podrobnega načrta in končnega predloga o avtonomijah gasilskih zajednic ter spremembah zakona o organizaciji gasilstva in vseh zvezinih predpisov odbor 7 oseb, ki naj predloge v smislu storjenega sklepa hitro izdela.«¹

Ne bomo rekli preveč, če ocenimo ta sklep Gasilske zveze za najvažnejšega v poslednjih petih letih, odkar posluje uprava jugoslovanske gasilske zveze. Vsi oni, ki so vsaj malo zasledovali delovanje jugoslovanskega gasilstva v zadnjih letih, so mogli spoznati, da je sedanji zakon o organizaciji gasilstva mnogokrat oviral razvoj našega gasilstva in bil le cokolja pri delu. Mnogi predpisi, ki so bili na podlagi slabega zakona izdani, niso bili ravno najboljši, ker so bili izdani in mnogokrat spremenjeni v trenutnem razpoloženju ter niso upoštevali razmer. Predpise so tudi mnogokrat izdajali ljudje, ki niso imeli pravega smisla za gasilstvo in niso poznali njegovih potreb. Zato naši predpisi v mnogočem ne odgovarjajo niti razvoju posameznih narodnih gasilskih organizacij niti ne upoštevajo njihovih razmer. Tako zakon, kakor tudi na njegovi podlagi izdani predpisi so hoteli proti narodovi volji ustvariti neke nove »jugoslovenske« gasilce, ki bi se morali odreči tistemu, ki jih je vzgojil in gojil, to je svojemu narodu.

Vemo, da je gasilstvo taka organizacija, ki se ne da organizirati na neko povelje od koder koli. Vsi taki in slični poskusi so kaj kmalu propadli. Misel gasilstva mora biti že v narodu samem in gasilske ednice morajo priti iz njega prostovoljno. Kakor je slovensko in hrvaško gasilstvo iz naroda prišlo in ga je narod sam sebi v nevoljah za pomoč postavil, tako mora tudi v drugih krajih države gasilstvo iz naroda samega priti. Mnenje, ki vlada ponekod v naši državi, da je nečastno gasilec biti in drugemu v nevolji pomagati, bo potrebno odpraviti in vzgojiti rod novih gasilcev; tam kjer je gasilstvo kot ena najlepših organizacij že vkoreninjena, bo pa potrebno upoštevati njegove razvojne vzroke in bitnosti ter te bitnosti tudi gojiti. Dokler bo na eni strani požrtvovalno in nesebično delo ustvarjalo in ohranjalo neprecenljive vrednote, na drugi strani pa nagrajeno brezdelje delavoljne oviralo pri delu, tako

¹ Za Slovence sta v izvoljenem odboru dr. Kodre Anton, starešina zajednice, in Kramberger Franjo, urednik »Gasilca«.

dolgo je vsako enotno delo tudi pri gasilstvu nemogoče. Zato je treba sedanjí zakon o organizaciji gasilstva v bistvu spremeniti ter dati posameznim pokrajinam ali deželam možnost, da gasilstvo uredijo po svojih narodnih potrebah, težnjah in željah.

Ta smisel ima sklep uprave Gasilske zveze. Zato ga moramo slovenski gasilci pravilno ceniti in mu tudi vso pažnjo posvečati. Ta sklep bo tudi naše slovensko gasilstvo vodil po novih potih. Mi smo si ta nova pota želeli in smo poskušali zadnji dve leti tudi že po njih hoditi. Vodstvo slovenskih gasilcev je s tem sklepom dobilo odobritev svojih dveltnih prizadevanj.

F. K.

Naš veliki praznik

(Iz govora starešine zajednice dr. Kodreta v ljubljanskem radiu dne 18. I. 1939.)

Po ljubezni je posvečeno naše delo. Spremlja ga božji blagoslov. Nemajna ljubezen do našega visokega prokrovitelja in do bližnjega nam nalagata trajne in težke dolžnosti. Da damo tej ljubezni duška in realnega življenja, smo vedno in povsod pripravljeni na žrtve. Brez žrtev in naporov bi zavladalo mrtvilo tudi v naših vrstah. Mi pa hočemo življenje in napredek. — To hočemo manifestirati letos na kongresu jugoslovanskega gasilstva v Ljubljani, katerega priredimo sredi avgusta.

Naj bo to veliki praznik našega gasilstva.

Letos poteče 20 let, kar je bila ustanovljena Jugoslovanska gasilska zveza v Ljubljani. Praznovali bomo slovesno ta jubilej, ne toliko radi poteka gotove dobe, pač pa v poveličanje ideje, ki je ostala ista, kakor je bila ob ustanovitvi (Jug. gas. zveze) pred 20 leti. Večna je. Njena vsebina ostane vedno ista, vedno lepa. Slavili jo bomo letos z duhom časa.

Pred 20 leti so slov. gasil. pionirji in častilci sv. Florijana zasnovali enotno povezanost vseh gasilskih družin v Jugoslaviji. Politična povezanost treh jugoslovanskih bratov (narodov) je dala ideji gasilske skupnosti nova pota.

Živimo v dobi razgibanega življenja, kateri dajejo presenečenja poseben pečat. Vrtinčasti razvoj tehnike vleče naglo za seboj civilizacijo in kulturo. Skoro komaj še verujemo v srčno kulturo, v izobrazbo srca in duše. Vse življenje je prepleteno z golim realizmom in materializmom. Naša gasilska ideja pa šteje v tem vrvenju požrtvovalnost, zatajevanje, skromnost in treznost še vedno med svoje visoko aktivne postavke.

V decembrski številki našega Gasilca kakor tudi v letošnjem Gasil. koledarčku je centrala slovenskega gasilstva, Gasilska zajednica v Ljubljani, objavila vabilo na letošnji jugoslovanski gasilski kongres v Ljubljani. Tam pravi:

»Proslava ustanovitve Jugoslovanske gasilske zveze v Ljubljani bo obenem poveličanje ideologije gasilstva, bo spominska proslava prvih pionirjev na tem polju. Ne sebe, proslavili bomo one, ki so bili. Sebe bomo le okrepili za nadaljnje zgledno gasilsko delo.«

Naš list Gasilec pa prinaša celoten program kongresa.

Kakor smo v letu 1938. skupaj z našim narodom in njegovimi voditelji praznovali 20 letnico našega osvobođenja in obstoja naše narodne države, tako se bomo ob tem jubileju ogrevali ob ognjišču naše gasilske

družine in naše skupne strehe. Ob proslavi 20 letnega jubileja bomo pred vsem svetom povedali, da je slovenski gasilec vedno ostal to, kar je bil po materi: Zvest svojemu narodu, svojemu Bogu, svoji materni zemlji vedno pripravljen žrtvovati tudi sebe.

Jubilejno priliko bomo porabili, da pokažemo svojo moč, napredek v 20 letih, da poudarimo mejo med starim in novim, da pokažemo moderno tehniko gašenja, nove smeri v naši organizaciji, razvoj našega gasilstva do današnjega dne. Poudariti pa hočemo tudi dejstvo, da spada gasilska veda že med znanstvene discipline.

Povedali bomo, kaj smo in kaj hočemo. Vsi pa morajo videti in občutiti našo trdno voljo, ki je ena: »prostovoljno služiti svojemu ljudstvu!«.

Kongres jugoslovanskega gasilstva v Ljubljani ne bo običajna šablonska prireditev, kakor smo jih bili navajeni doslej. Naše gasilstvo se bo pokazalo v novi luči; hočemo, da nas kritiki odslej gledajo skozi drugačna očala.

V plemenitem tekmovanju bodo gasilske edinice pokazale pripravljenost, spretnost in udarnost svojih formacij v vseh panogah gasilstva. Gasilske čete in posamezniki bodo tekmovali po pravilih gasilske taktike in strategije po posebnem tekmovalnem redu.

Dva tisoč gasilcev bo nastopilo na ljubljanskem »Stadionu« s prostimi vajami. — Nastop gasilskega naraščaja bo razvedril naša lica.

Prikazali bomo povezanost našega gasilstva z delom v miru in delom v vojni. Pri napadih iz zraka bo gasilstvo tvorilo močno obrambo našega ljudskega premoženja in življenja. Skupno delovanje gasilstva, vojske, rdečega križa, je predpogoj za obrambo v slučaju zračnih napadov v vojni.

Zaključili pa bomo celoten nastop z mogočnim manifestativnim rajalnim pohodom zastav, članov in gasilskega orodja.

Naš narod ni nikdar ostal brezbrizen, ko smo trkali na vrata naših kmečkih domov, naših skromnih delavskih stanovanj, vedno se je odzval. Prepričani smo, da se bo odzval tudi sedaj našemu vabilu ter se udeležil našega gasilskega kongresa na dan Velikega šmarna.

Pridite vsi! Tov. gasilci, pripravite se dostojno za svoj praznik! Le z veliko in disciplinirano udeležbo boste povelicali gasilsko idejo in dvignili svoj ugled.

Službene vesti

Vesti starešinstva Gasilske zveze

Potrditve delegatov hrvaškega gasilstva. Gospod minister za telesno vzgojo naroda je s svojim razpisom od 1. 2. 1939 O, br. 566 razrešil dolžnosti delegatov v upravi Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije svojčas imenovane delegate Trstenjaka Dragotina, Franka Franja, dr. Tičaka Milutina in Safrana Ladislava ter je namesto njih potrdil za delegate gasilske zajednice savske banovine v zvezini upravi sledeče:

Švobodo Branka, odvetnika in podstarešino gasilske zajednice savske banovine v Varaždinu;

Dolanskija Marjana, posestnika v Vinici in starešino gasilske župe v Varaždinu;

Staniča dr. Pavla, odvetnika in starešino gasilske župe v Kutini in Fabijanec Zlatka, posestnika v Gornji Stubici in starešino gasilske župe v Dolnji Stubici.

Z istim razpisom ministra za telesno vzgojo naroda je bil razrešen na lastno prošnjo kot delegat gasilske zajednice vrbaske banovine v zvezini upravi Bijelić Stojan in namesto njega potrjen za delegata Kobal Franjo, zasebni uradnik in podstarešina gasilske zajednice vrbaske banovine.

Seja zvezine uprave. V dneh 9. in 10. februarja je bila v Beogradu seja zvezine uprave, ki so ji prisostvovali delegati vseh gasilskih zajednic ter zastopniki raznih ministrstev.

Za starešino zveze je bil izvoljen dosedanji prvi podstarešina Snoj Anton, minister brez listnice v Beogradu, za prvega podstarešino pa Svoboda Branko, delegat hrvaških gasilcev. Ostalo starešinstvo je neizpremenjeno.

V razne delovne odbore so bili izvoljeni novi člani, in sicer: V administrativni odbor Svoboda Branko, Marković Stevan, dr. Kodre Anton, Rajić Timo, Kobal Franjo, Fabijanec Zlatko, za namestnike pa: Jenko Janko, ing. Popović Bora in Anastazijević; v tehnični odbor Marković Stevan, Machiedu Mirko, Dolanski Marjan, ing. Popović Bora, Fišer N., Kramberger Franjo in za namestnike Fabijanec Zlatko, Rajić Timo in Jenko Janko; v kulturni odbor Svoboda Branko, dr. Kodre Anton, Marković Stevan, Pejović Krsto, dr. Pavičić Ivan, dr. Stanić Pavlo in za namestnike Kramberger Franjo, Dolanski Marjan in Anastazijević; v revizijski odbor so bili izvoljeni dr. Stanić Pavel, Dolanski Marjan, Kramberger Franjo, dr. Pavičić Ivan in Rajić Timo, za namestnike pa Svoboda Branko, Kobal Franjo in dr. Kodre Anton.

Proračun zveze za l. 1938./39. bo predložen upravi na prihodnji seji. — Uprava tudi ni razpravljala o računskem zaključku za l. 1937/38. in pa o poročilih revizijskega odbora o pregledu blagajniškega poslovanja.

Tehnični svet zveze je sklenil predložiti upravi novi vadnik za orodje. Vadnik sedaj popravlja in izpopolnjuje posebna komisija ter bo predložen upravi na prihodnji seji potem, ko ga bo preštudiral in pregledal novoizvoljeni tehnični odbor uprave.

Razni predlogi tehničnega sveta so bili odkazani tehničnemu odboru uprave, da se o njih posvetuje in stavi primerne predloge na prihodnji seji.

Zvezina uprava je soglasno sklenila, da se vrši od 13. do 15. avgusta v Ljubljani kongres gasilstva iz cele Jugoslavije, na katerega se povabijo tudi zastopniki inozemskih organizacij. Za udeležence kongresa je zveza dovolila posebne znake, ki jih bo izdala gasilska zajednica dravske banovine.

Na predlog prvega podstarešine Svobode Branka so delegati vseh gasilskih zajednic soglasno sklenili zahtevati spremembo sedanjega zakona o organizaciji gasilstva v duhu popolne avtonomije gasilskih zajednic. Za preštudiranje snovi in za pripravo primernih predlogov je bil izvoljen poseben odbor, v katerem so: dr. Kodre Anton, dr. Pavičić Ivan, dr. Stanić Pavel, Svoboda Branko, Marković Stevan, Kramberger Franjo, Rajić Timo in namestniki: Jenko Janko, ing. Popović Bora in Fabijanec Zlatko (glej današnji uvodni članek — opomba uredništva).

Seja zvezinega starešinstva dne 4. 2. 1939. Starešinstvo je vzelo na znanje rešitev ministrstva za telesno vzgojo po potrditvi delegatov gasilske zajednice savske banovine za zvezino upravo. Ministrstvo je tudi odobrilo gospodarstvo zveze na podlagi proračunskih dvanajstin za celo proračunsko leto 1938/39.

Zvezino starešinstvo je vzelo na znanje obvestilo ministrstva za telesno vzgojo o vplačilih v banovinske gasilske sklade in pa o nalogu, ki ga je izdalo banski upravi v Zagrebu radi izplačila prispevkov za gasilske edinice za savsko banovino.

Tečajniki, vodstvo in predavatelji na gasilskem tehničnem tečaju v Ljubljani od 13. do 17. januarja 1939.

Polkovnik Pahlić in vrhovni inspektor Pintar sta poročala o revizijskem poslovanju v vardarski banovini, vrhovni inspektor pa še posebej o gasilskih tečajih zajednic v Ljubljani in Banja Luki. Tovarni železniških vagonov v Slavonskem Brodu je bilo ugodeno na njeno prošnjo, naj se objavi vsem zajednicam, da ta tovarna izdeluje spojke sistema »Knaust«. Gasilski zajednici dravske banovine je bilo odobreno, da zastopajo zvezo pri tečajih za poveljnike člani zvezine uprave iz te zajednice, vendar si starešinstvo pridrži pravico, po potrebi imenovati tudi drugega delegata.

Sklicana je posebna konferenca zastopnikov raznih ministrstev, ki naj pripravi predlog za amandement v finančnem zakonu za l. 1939./40. glede ureditve gasilske službe. V imenu zveze bo konferenci prisostvoval starešina Snoj ali podstarešina Marković.

Vesti starešinstva Gasilske zajednice

Tečaji. Od 13. do 17. januarja je bil v Ljubljani 18. gasilski strokovni tehnični tečaj, od 24. do 28. januarja pa v Celju 19. tak tečaj.

Takse za gasilske avtomobile. Gasilska zajednica objavlja kot svojo okrožnico št. 707 od 6. 2. 1939 razpis Gasilske zveze, št. 224 od 2. 2. 1939, ki pravi:

Na osnovi določil tč. 2 čl. 106 taksnega in pristojbinskega pravilnika, se morajo tudi gasilski avtomobili prijavljati upravnim oblastvom radi vpisa v register. Zato je treba gasilske avtomobile vsako leto registrirati in morajo tudi ti avtomobili dobiti vsako leto nove številčne tablice, za katere je treba plačati dejanske stroške (20 do 30 din).

V smislu citiranih določil pravilnika gasilske čete za svoje avtomobile prijavne takse po tar. post. št. 100 tč. 1. a, to je takse 100 din, ne plačujejo.

Na osnovi določil čl. 5 zakona o taksah gasilskim četam tudi ni treba plačati takse po tarif. postavki št. 90 a, to je takse din 100.— za stroške tehničnega pregleda. Nadalje se od gasilskih čet tudi ne zahteva taksa po pravilniku o povračilu stroškov komisije za pregled motornih vozil in komisije za izpite vozačev motornih vozil (naredba ministrstva notr. poslov J. V. br. 14.852 od 26. 9. 1928, Službene novine od 4. 10. 1928, štev. LXXV).

Gasilski avtomobili so oproščeni tudi takse, odn. doklad za državni cestni fond, katere se pobirajo samo za luksuzne, ozir. osebne avtomobile. Zato je treba vse gasilske avtomobile prijavljati pristojnemu upravnemu oblastvu kot gasilska vozila, pri tem pa seveda strogo paziti, da se ta ne uporabljajo za nikake osebne vožnje.

Iz vsega gornjega sledi, da so gasilske čete dolžne plačati samo takso za dejanske stroške številčnih tablic, ki se vsakega leta menjavajo.

Tudi to

Pust je po sedanjem družabnem nazoru patronorcev. Da pa je tudi čas pred tistim šemastim torkom dobil po njem ime (pred-pust), bi kazalo, da so norčije tudi vse one velike stvari, ki jih mnogi v predpustu dožive. V predpustu se namreč možimo in ženimo. In vendar so te stvari hudo resnejše, lepše, usodnejše, pomembnejše, kot da bi jih smeli vezati v čemer koli na pusta. Naj nihče ne reče, da smo črnogledi. Pravi optimizem pač nima zveze ne s pustno ne s predpustno norčavostjo.

Gasilski kongres

Naraščajske proste vaje za gasilski kongres I. 1939.

Pri objavi naraščajskih vaj za gasilski kongres v letošnji prvi številki »Gasilca« so se vrinile nekatere napake, zato še enkrat objavljamo pravilne naraščajske vaje.

I. v a j a :

- I. 1. Z levico skozi odročanje vzročiti, dlan naprej;
2. z desnico skozi odročanje vzročiti, dlan naprej;
3. z levico predročiti, dlan dol;
4. z desnico predročiti, dlan dol.

II. 1. Počep;

2. vzravnavaj;
3. predklon, vzročiti, dlani not;
4. odročiti.

III. 1. Vzklon;

2. priročiti;

3. spojeno z desnico veliki dolni čelni lok do odročenja gor, dlan naprej, izpad z desno v desno;
4. drža.

- IV. 1. Priročiti z desnico, pol obrat na levo, na petah leve in prstih desne in spojeno poklek na desni, vzročiti ven, dlani naprej;
2. predklon, skozi predročenje zaročiti, dlani gor;
 3. vzravnavna, vzklon, skozi predročenje vzročiti, dlani naprej;
 4. prinožiti desno k levi do petne stoje, skozi odročenje priročiti s ploskom.

Vaja se izvaja štirikrat.

II. v a j a :

- I. 1. Z desnico predročno upogniti gor, pest, dlan naprej;
 2. z levico predročno napogniti gor, pest, dlan naprej;
 3. z desnico vzročiti;
 4. z levico vzročiti.
- II. 1. Pest odpreti, dlani naprej;
2. vzročiti not, pesti (prijem za vrv, desno pest nad levo);
 3. počep, roke upogniti priročno not (pesti ostanejo);
 4. drža.
- III. 1. Čepna opora;
2. poskok, ležna opora za rokama;
 3. sklečna opora, levo visoko zanožiti, trup vleknjen;
 4. prinožiti levo in spojena opora.
- IV. 1. Sklečna opora, desno zanožiti;
2. prinožiti desno in spojena opora;
 3. poskok v čepno oporo;
 4. drža.
- V. 1. Vzravnavna;
2. izpad z desno nogo nazaj, desnico zaročno skrciti, levico priročno upogniti not, pesti leva pred desno, leva dlan gor, desna dlan dol (kar označuje nategovanje vrvi);
 3. drža;
 4. drža.
- VI. 1. Pol obrat na desno na obeh nogah do razkoračne stoje, roke po najkrajši poti odročiti, dlani gor;

O ženitovanjih bi radi spregovorili. Starih slovenskih navad ne bomo preganjali. Čas in njegova bolezen (vse-splošna stiska) pa zahtevata, da naj bodo tudi ti običaji odraz dobe, v kateri živimo. Zato moramo biti nasprotni sleherni bučni gostiji. Te gostije trajajo največkrat pozno v noč, ne, celo več dni in noči trajajo. Čeprav že zaradi težkih časov ne morejo biti razkošne, so vendar ob misli, da istočasno stradajo milijoni, odveč. Lepi narodni običaji za take prilike so že zdavnaj zamrli, ostala je le še prazna zunanost: jedalca, pijača, muzika in ples in še nesrečna — preža.

Nič manj času nepriemerna je navada »šranganja«. Tudi ta običaj ni slovanski, v svojem bistvu pa je krivičen. Fantje ob »šrangici« pač največkrat ne vedo, da je v kupo veselja padla že prvi dan novoporočencema kaplja moreče skrbi zaradi zadolženega posestva, velikega preužitka, nestalne službe in tako dalje.

Poročni dan mora biti vesel dan. Zato pa naj bi znova zaživele med našim ljudstvom stare, res slovenske ženitovniške navade, ki so v svojem bistvu izraz prave duhovne sreče in nesebičnega bratstva vse župnije. Kjer so te navade zamrle, naj bi pravo razumevanje sedanjih časov ustvarilo nove, ki jim bo najlepši kras: slovensko veselje in bratska ljubezen.

**Naročnina za list
še morda ni plačana: Plačaj jo!**

Narodna sramota

Toda da bi ostalo samo pri slovenskem »hudiču«! Ne. V vse moč jezike si gre slovenski preklinjevalec izposojati izraze, ob katerih bi, če bi jih prevedli v slovenščino, sam preklinjevalec moral zarzeti, če mu ni duša že do skrajnih globin umazana in pokvarjena. Pri tem je posebno zanimivo, da oni, ki hočejo biti vedno prvi narodnjaki in ki so posebno bojeviti, kadar je govora o naši zapadni državni sosed, dosledno rabijo najostudnejše italijanske kletvice. Pa to ne morda samo v pijanosti, temveč ob vsaki priliki, kadar hočejo pokazati svojo korajžo. Prav tako so se naši preklinjevalci bogato založili s kletvicami naših južnih bratov, ki za italijanskimi nič ne zaostajajo, če jih po ostudnosti celo ne presegajo.

Pa ne preklinja morda le preprost človek, ki sredi trdega dela in v borbi za vsakdanji kruh včasih res lahko izgubi smisel za lepoto in duševno plemenitost. Ne. V krogih, ki se štejejo med izobražence, celo med vseučiliščniki, ki naj bi bili kvas naše narodne bodočnosti, slišiš prav iste ostudnosti, ki bi jih sicer človek moral pripisati le čisto navadni duševni propalici.

Najstrašnejše pa je, da se grda razvada oprijemlje vedno bolj celo naše mladine, da, celo one v prav nežni starosti. Po mestih in trgih, nič manj pa po vaseh mora človek slišati v otroškem prepiru izraze, ki dajo človeku misliti. Kaj bo iz te mladine?

Pozivamo vse naše čitatele, da se postavijo v bran tej narodni sramoti.

2. križna stoja z desno nogo pred levo, vzročiti not, pesti, desna nad levo (prijem toporišča sekirice);
3. cel obrat v levo na prstih obeh nog do petne stoje;
4. desnico priročno upogniti, levico predročno not (sekirica na desno ramo).

- VII. 1. Suniti v vzročenje, pesti ostanejo, ves čas, desna nad levo;
2. zasuk trupa v levo, izpad z levo nogo v levo, predklon in zamah v predročnje dol, pesti ob levem kolenu not;
 3. vzravnavo, vzklon, zasuk trupa v desno do razkoračne stoje, roke priročiti not, pesti ostanejo;
 4. levo prinožiti, obe roki predročno upogniti — desnico pred levico, sekirico na levo ramo.

- VIII. 1.—2. Kot takt VII., samo v nasprotno stran;
3. pol obrat v levo do zanožne stoje z desno, skozi predročnje vzročiti, dlani not;
 4. s prinoženjem desne petna stoja, skozi predročnje priročiti.

Tekmovalni red

V članku »Za gasilski kongres leta 1939«, ki je bil priobčen v 12. številu »Gasilca« l. 1938, je na strani 356 v zadnjem stavku, točka 11, navedeno, da tekmovalci in roji, ki še niso tekmovali, ne smejo gledati tekem. Kongresno-tehnični odsek je na svoji zadnji seji sklenil, da bodo vsi tekmovalci in tekmovalni roji, čeravno še niso tekmovali, lahko gledali tekme.

Na strani 360 je bilo v 1. odstavku poglavja »Tekme gasilskih rojev« objavljeno, da morajo vsi tekmovalni roji nastopiti v predpisanih delavnih (zelenih) oblekah s predpisanimi čeladami. Tudi v tej točki je kongresno-tehnični odsek sklenil, pripustiti k tekam tudi roje, ki bodo oblečeni še v staro delavno (belo) obleko in s starimi čeladami. Pač pa morajo čete skrbeti za to, da bodo bodisi pri tekmah, bodisi pri nastopu na »Stadionu« nastopile posamezne skupine popolnoma enotno oblečene in opremljene. K tekmam potemtakem ne bo pripuščen roj, katerega člani bi bili oblečeni deloma v zelene, deloma v bele obleke in imeli tudi različne čelade.

Priporoča se pa, da na vsak način čete vsaj svoje tekmovalne roje opremijo točno po predpisih.

Seznam gasilcev, ki so bili odlikovani od gasilske zajednice za dravsko banovino v Ljubljani do 31. decembra 1938

A. Za posebne zasluge

(z zlatimi križci)

Priimek in ime	Čin	Prost. gas. četa	Župa
Bergman Josip	žup. starešina	Novo mesto	Novo mesto
Benko Josip	žup. starešina	Murska Sobota	Murska Sobota
Celec Ferdo	čl. o. odb. G. z.	Rakičan	Murska Sobota
Černe Franjo	čl. nad. odb. G. z.	Radeče pri Z. m.	Krško
Dolinar Jože	pom. blag. G. z.	Kresnice	Litija
Dolenc ing. Fr.	gasilski inspekt.	Ljubljana-mesto	Ljubljana-mesto
Drobne Jože	čl. osr. odb. G. z.	Šmarje p. Jelšah	Šmarje pri Jelšah
Džuban Josip	gasilec	Križevci	Murska Sobota
Gologranc Konr.	II. podst. Gas. z.	Gaberje	Celje
Guček Franc	čl. osr. odb. G. z.	Trbovlje II.	Laško
Japelj Pavle	pom. taj. G. zaj.	Smlednik	Kranj
Jenko Josip	član zvez. upr.	Vavta vas	Novo mesto
Kodre dr. Anton	star. Vsesl. g. z.	Ljubljana-sev. d.	Ljubljana-mesto
Kopač Leopold	preds. n. o. G. z.	Slovenj Gradec	Slovenj Gradec
Klenovšek H.	član n. odb. G. z.	Št. Vid p. Ptuj	Ptuj
Kramberger Fr.	član zvez. upr.	Maribor-mesto	Maribor-mesto
Lah Miha	blag. Gas. zaj.	Nevlje	Kamnik
Logar dr. Franc	čl. osr. odb. G. z.	zastop. ban. upr.	Ljubljana
Mežek Franc	tajnik Gas. zaj.	Ljubljana-mesto	Ljubljana-mesto
Musek Ljudevit	čl. osr. odb. G. z.	Ptuj	Ptuj
Mikuž Zdravko	čast. blag. G. z.	Ljubljana-Vič	Ljubljana-mesto
Pogačnik Bogd.	I. podstar. G. z.	Maribor-mesto	Maribor-mesto
Rupnik Jože	čl. osr. odb. G. z.	Št. Vid n. Ljub.	Ljubljana-okol.
Snoj Franc	I. podstar. G. zv.	Gornja Radgona	Ljutomer
Šmajd dr. Albin	čl. osr. odb. G. z.	Radovljica	Radovljica
Vogelnik Alojz	čl. nadz. o. G. z.	Radovljica	Radovljica
Živanović Ljub.	čl. osr. odb. G. z.	zastop. vojske	Ljubljana

B. Za požrtvovanje

(s srebrnimi križci)

Antloga Andrej	član žup. uprave	Gotovlje	Celje
Agnitsch Andrej	blagajnik	Novo mesto	Novo mesto
Ambrožič Albin	tajnik gas. župe	Pesnica	Maribor-levi breg
Antauer Evgen	predsednik	Petanjci	Murska Sobota
Adamčič Janez	poveljnik	Šmartno	Litija
Arko dr. Ivan	član žup. uprave	Kočevje	Kočevje
Avsec Jože	blagajnik	Zg. Kašelj	Ljubljana-okol.
Antalič Janez	poveljnik	Vučja gomila	Murska Sobota
Benkovič Aleš	član žup. uprave	Gaberje	Dol. Lendava
Bevc Karol	predsednik	Guštanj	Dravograd
Babnik Franc	poveljnik	Črnuče	Ljubljana-okol.
Bratuš Franjo	žup. blagajnik	Rog. Slatina	Šmarje pri Jelšah

Priimek in ime	Čin	Prost. gas. četa	Župa
Berkopec Ivan	član žup. uprave	Toplice	Novo mesto
Breznik Franc	član žup. uprave	Sv. Ana v Sl. g.	Maribor-levi breg
Bajuk Anton	član nadz. odb.	Drašiči	Črnomelj
Benko Josip ml.	tajnik	Mur. Sob., Benko	Murska Sobota
Bregar Florjan	povelj. nam.	Trbovlje-trg	Laško
Baumgartner S.	predsednik	Loka pri Zid. m.	Laško
Burja Jože	predsednik	Rečica-Bled	Radovljica
Bervar Adolf	tajnik gas. župe	Celje	Celje
Bedjančič dr. M.	član žup. uprave	Maribor-mesto	Maribor-mesto
Bojc Etbin	profesor	Ljubljana	Ljubljana
Bernhard Anton	povelj. nam.	K. I. D. Jesenice	Radovljica
Benedičič Ant.	oddelni vodja	Maribor-mesto	Maribor-mesto
Belc Anton	častni član	Št. Vid nad Lj.	Ljubljana-okol.
Bricelj Anton	poveljnik	Bizovik	Ljubljana-okol.
Blažun Ivan	član	Zg. Kašelj	Ljubljana-okol.
Berložnik Adolf	žup. blagajnik	Brežice	Brežice
Bauman Josip	predsednik	Št. Ilj v Sl. gor.	Maribor-levi breg
Bohor Anton	predsednik	Stanjevci	Murska Sobota
Banfi Štefan	predsednik	Moščanci	Murska Sobota
Bac Ludvik	poveljnik	Murska Sobota	Murska Sobota
Banko Štefan	predsednik	Moravci	Murska Sobota
Bokavšek Miha	predsednik	Štepanja vas	Ljubljana-mesto
Babnik Ivan	član	Ljubljana-tob. t.	Ljubljana-mesto
Bohar Karol	poveljnik	Ivanjševci	Murska Sobota
Bizjak Janko	poveljnik	Krško	Krško
Bučar Lavoslav	predsednik	Kostanjevica	Krško
Bozovičar Pavle	poveljnik	Škofja Loka	Škofja Loka
Breznik Hinko	član	Hoče	Maribor-desni breg
Bleyer Josip	povelj. nam.	Črna	Dravograd
Bogataj Vinko	blagajnik	Hlebce	Radovljica
Bovha Janko	poveljnik	Verače-Virštanj	Šmarje pri Jelšah
Cedilnik Franc	član nadz. odb.	Tacen	Ljubljana-okol.
Cetin Anton	podstarešina	Mostec	Brežice
Cvar Miroslav	rojniki	Ljubljana-mesto	Ljubljana-mesto
Cmor Ludvik	poveljnik	Moravci	Murska Sobota
Časl Janko	tajnik	Draža vas-Žiče	Celje
Čeh Franjo	žup. tajnik	Murska Sobota	Murska Sobota
Češarek Alojz	žup. tajnik	Ribnica	Kočevje
Čuček ing. Ivan	predavatelj	Celje	Celje
Čamernik Franc	tajnik	Polhov Gradec	Ljubljana-okol.
Čertanec Jernej	poveljnik	Brdo	Ljubljana-mesto
Čamernik Ivan	orodjar	Ljubljana-tob. t.	Ljubljana-mesto
Časar Emerik	predsednik	Markovci	Murska Sobota
Dolničar Janko	tajnik gas. župe	Stožice	Ljubljana-okol.
Dolinar Ivan	član žup. uprave	Dobrova	Ljubljana-okol.
Dobovičnik Fr.	član žup. uprave	Celje	Celje
Dunaj Alojz	pom. žup. taj.	Lukavci	Ljutomer
Dobrave Matevž	član	Nazarje	Gornji grad
Drobnič Ivan	član	Metlika	Črnomelj

Priimek in ime	Čin	Prost. gas. četa	Župa
Deškovič Milan	predsednik	Bakovci	Murska Sobota
Doganoc Ferdo	član	Vel. Lašče	Kočevje
Dimnik ing. St.	predavatelj	Ljubljana	Ljubljana
Drobne Josip	čl. osr. odb. G. z.	Šmarje p. Jelšah	Šmarje pri Jelšah
Dolinar Jože	pom. blag. G. z.	Kresnice	Litija
Dolenc ing. Fr.	gasilski inspekt.	Ljubljana-mesto	Ljubljana-mesto
Dečman Franc	poveljnik	Stožice	Ljubljana-okol.
Donpuna Karol	poveljnik	Fikšinci	Murska Sobota
Dobravc Avgust	predsednik	Polje	Šmarje pri Jelšah
Dežman Simon	blagajnik	Hlebce	Radovljica
Erjavec Leopold	poveljnik	Nadgorica	Ljubljana-okol.
Erhovnic Konr.	član	Ribnica	Kočevje
Erjavec Stane	poveljnik	Stožice	Ljubljana-okol.
Fuchs Franc	povelj. nam.	Pobrezje	Maribor-des. breg
Falež Alojz	preds. nadz. odb.	Rače	Maribor-des. breg
Fister Anton	žup. tajnik	Breznica	Radovljica
Finžgar Ivan	član žup. uprave	Breznica	Radovljica
Florič Anton	poveljnik	Gaberje	Celje
Florjančič Franc	predsednik	Brežice-okolica	Brežice
Faflik Alojz	šofer	Murska Sobota	Murska Sobota
Firer Viljem	čl. žup. nadz. odb.	Kočevska reka	Kočevje
Fajdiga Ivan	član	Sodražica	Kočevje
Fabjančič Milan	predavatelj	Celje	Celje
Fluher Ivan	predsednik	Sv. Peter p. Mar.	Maribor-levi breg
Frahm Vilko	predsednik	Prosenjakovci	Murska Sobota
Flegar Janez	predsednik	Gradišče	Murska Sobota
Fartek Janez	predsednik	Kuzma	Murska Sobota
Ficko Janez	tajnik	Krajna	Murska Sobota
Flisar Štefan	predsednik	Gorica	Murska Sobota
Ferenčič Anton	poveljnik	Murski Črnci	Murska Sobota
Furlan Janez	poveljnik	Ljubljana-pokl.	Ljubljana-mesto
Frumen Josip	poveljnik	Sv. Jurij	Murska Sobota
Fartelj Karol	predsednik	Bokrači	Murska Sobota
Funda Matija	član žup. uprave	Radeče	Krško
Frumen Josip	predsednik	Sv. Jurij	Murska Sobota
Flisar Kalman	predsednik	Rankovci	Murska Sobota
Geršak Ivan	predsednik	Črna pri Prev.	Dravograd
Gorišek Franc	poveljnik	Trojane	Kamnik
Gerbič Jože	poveljnik	Dob	Kamnik
Golmajer Franc	žup. podstareš.	Tržič	Kranj
Grom Tomaž	predsednik	Stara Vrhnika	Ljubljana-okol.
Golenko Anton	predsednik	Sv. Miklavž	Ptuj
Geder Josip	predsednik	Vanča vas	Murska Sobota
Grošelj Štefan	poveljnik	Izlake	Litija
Grčar Jože	član	Žužemberk	Novo mesto
Gorjanc Ivan	pročelnik	K. I. D. Jesenice	Radovljica
Govejšek Anton	žup. blagajnik	Mežica	Dravograd
Gologranc Konr.	II. podst. Gas. z.	Gaberje	Celje
Gregorin Franc	preds. nadz. odb.	Št. Vid nad Lj.	Ljubljana-okol.

Priimek in ime	Čin	Prost. gas. četa	Župa
Garbas Ivan	član	Škofljica	Ljubljana-okol.
Gregorin Matija	poveljnik	Zg. Kašelj	Ljubljana-okol.
Gliha Franc	podstarešina	Šmarje-Sap	Ljubljana-okol.
Grad Franc	predsednik	Zg. Kašelj	Ljubljana-okol.
Gerčak Karol	blagajnik	Videm	Brežice
Golob Ernest	član žup. uprave	Sv. Trojica, Sl. g.	Maribor-levi breg
Gomboc Janez	poveljnik	Krog	Murska Sobota
Gaber Rudolf	povelj. nam.	Serdica	Murska Sobota
Gomboši Franc	blagajnik	Krog	Murska Sobota
Gašperin Ivan	predsednik	Ljubljana-Vič	Ljubljana-mesto
Gornik Alojz	član	Trbovlje-rudnik	Laško
Gornji Emerik	predsednik	Vel. Dolenci	Murska Sobota
Gomboc Miha	predsednik	Korovci	Murska Sobota
Gomboc Ludvik	poveljnik	Rankovci	Murska Sobota
Gostiša Janko	poveljnik	Stara Vrhnika	Ljubljana-okol.
Gruden Franc	poveljnik	Škocjan p. Turj.	Ljubljana-okol.
Gliha Janez	preds. nadz. odb.	Šmarje-Sap	Ljubljana-okol.
Glinšek Ivan	član nadz. odb.	Rog. Slatina	Šmarje pri Jelšah
Homar Tomaž	žup. podstareš.	Sela	Kamnik
Hlastan Slavko	poveljnik	Trbovlje II.	Laško
Hudoklin Ivan	član žup. uprave	Brusnice	Novo mesto
Horvat Bela	predsednik	Krog	Murska Sobota
Hauptman Franc	član	Šmartno	Litija
Hameršak Vinko	pročeln. kul. p. o.	Maribor-mesto	Maribor-mesto
Herzmansky V.	oddelni vodja	Maribor-mesto	Maribor-mesto
Hojan Franc	član	Vrhnika	Ljubljana-okol.
Hrastelj Jože	predsednik	Gor. Radgona	Ljutomer
Hrastnik Anton	predsednik	Sv. Barbara	Maribor-levi breg
Horvat Janko	predsednik	Bakovci	Murska Sobota
Hodošek Lud.	predsednik	Zenkovci	Murska Sobota
Hari Matija	predsednik	Sodišinci	Murska Sobota
Hočevar Josip	poveljnik	Zg. Šiška	Ljubljana-mesto
Hrovatin ing. Iv.	poveljnik	Ljubljana-sev. del	Ljubljana-mesto
Hari Janez	tajnik	Križevci	Murska Sobota
Hočevar Franc	povelj. nam.	Zg. Šiška	Ljubljana-mesto
Ivanc Boris	žup. tajnik	Kranj	Kranj
Ivanjšič Ludvik	član žup. uprave	Sv. Jurij ob Šč.	Ljutomer
Jan Jakob	starešina	Podhom	Radovljica
Jamar Ivan	poveljnik	Dovje	Radovljica
Jureček dr. Ivan	član žup. uprave	Maribor-levi breg	Maribor-levi breg
Jankovič Pero	blagajnik župe	Vojnik	Celje
Japelj Pavle	pom. taj. Gas. z.	Smlednik	Kranj
Jovčič Ivo	član žup. uprave	Maribor-mesto	Maribor-mesto
Jaušovec Franc	član	Veržej	Ljutomer
Jugovič Valentin	predsednik	Marenberg	Dravograd
Jud Janez	predsednik	Sotina	Murska Sobota
Jenko Anton	poveljnik	Dravljje	Ljubljana-mesto
Jazbec Ivan	poveljnik	Radeče	Krško
Kern Ivan	predsednik	Cerklje	Kranj

Priimek in ime	Čin	Prost. gas. četa	Župa
Krese Ludvik	žup. podstareš.	Rečica	Laško
Kozin Jože	član žup. uprave	Ig-Studenec	Ljubljana-okol.
Kaloh Alojz	član žup. uprave	Studenci	Maribor-des. breg
Kranj Tomaž st.	predsednik	Fram	Maribor-des. breg
Kolečnik Ivan	podstarešina	Krško	Krško
Koman Leon	žup. tajnik	Vel. Podlog	Krško
Kolarič Anton	podstarešina	Središče	Ptuj
Korun dr. Ferdo	okrajni zdravnik	Šoštanj	Slovenj Gradec
Kolšek dr. Dav.	okrajni zdravnik	Velenje	Slovenj Gradec
Kuhar Ignac	poveljnik	Št. Ilj	Slovenj Gradec
Kuharič Lovro	starešina	Ljutomer	Ljutomer
Kranj Srečko	starešina	Pesnica	Maribor-levi breg
Kopriva Anton	preds. nadz. odb.	Arja vas	Celje
Kšela Josip	tajnik	Stročja vas	Ljutomer
Kunc Franc	član žup. uprave	Rovte	Logatec
Košmelj Leopold	predsednik	Železniki	Škofja Loka
Krumpačnik G.	poveljnik	Solčava	Gornji grad
Korže Ivan	orodjar	Črnomelj	Črnomelj
Kuminc Josip	predsednik	Markiševci	Murska Sobota
Klanjšek Štefan	poveljnik	M. Sob.-t. Benko	Murska Sobota
Klemen Franjo	tajnik	Rečica	Laško
Kokole Josip	predsednik	Loke pri Zag.	Litija
Kimovec Ludvik	poveljnik	Hotič	Litija
Koprivec Ivan	član žup. uprave	Vel. Lašče	Kočevje
Košir Jože	častni predsednik	Mojstrana	Radovljica
Klančnik Gregor	predsednik	Mojstrana	Radovljica
Košir Franc	poveljnik	Celje	Celje
Klemenčič Josip	žup. starešina	Pobrežje	Maribor-des. breg
Kessler Alfonz	poveljnik	Maribor-del. d. ž.	Maribor-mesto
Kramberger Fr.	član zvezne upr.	Maribor-mesto	Maribor-mesto
Kovačič Ivo	predavatelj	Ljubljana	Ljubljana-mesto
Klešnik Ivan	predsednik	Zadobrova-Sneb.	Ljubljana-okol.
Krklec Janko	oddelni vodja	Maribor-mesto	Maribor-mesto
Kunaver Franc	blagajnik	Ježica	Ljubljana-okol.
Kozlevčar Alojz	povelj. nam.	Šmarje-Sap	Ljubljana-okol.
Kikec Franc	žup. tajnik	Ljutomer	Ljutomer
Kladnik Josip	predsednik	Sevnica	Brežice
Košenina Vlado	preds. žup. n. o.	Sv. Lenart, Sl. g.	Maribor-levi breg
Kostanjšek Janko	član žup. uprave	Sv. Martin p. V.	Maribor-levi breg
Klug Mihael	blagajnik	Pesnica	Maribor-levi breg
Kramberger dr.	član četne upr.	Sv. Lenart, Sl. g.	Maribor-levi breg
Kuhar Štefan	predsednik	Puconci	Murska Sobota
Kovač Alojz	poveljnik	Rankovci	Murska Sobota
Kikec Nikolaj	član	Sv. Jurij	Murska Sobota
Kovačič Kolman	poveljnik	Kupšinci	Murska Sobota
Kovačič Kolman	predsednik	Mlajtinci	Murska Sobota
Kurnik Jože	preds. nadz. odb.	Zg. Šiška	Ljubljana-mesto
Keber Jernej	rezervni član	Ljubljana-Vič	Ljubljana-mesto
Kodre dr. Anton	star. Vsesl. g. z.	Ljubljana-s. del	Ljubljana-mesto

Priimek in ime	Čin	Prost. gas. četa	Župa
Kodrun Boltezar	član žup. uprave	Družmirje	Slovenj Gradec
Koltaj Zoltan	poveljnik	Lončarjevci	Murska Sobota
Karoli Janez	poveljnik	Prosenjakovci	Murska Sobota
Kerčmar Aleks.	poveljnik	Peskovci	Murska Sobota
Kukojca Štefan	predsednik	Andrejci	Murska Sobota
Kocet Josip	poveljnik	Selo	Murska Sobota
Kovačič Julij	častni član	Ljubljana-s. del	Ljubljana-mesto
Kurent Maks	preds. nadz. odb.	Št. Rupert	Krško
Kovač Janez	tajnik	Rankovci	Murska Sobota
Kastelic Viktor	povelj. namest.	Škofljica	Ljubljana-okol.
Kastelic Jože	gasilec	Škofljica	Ljubljana-okol.
Kolovič Ivan	tajnik	Šmarje-Sap	Ljubljana-okol.
Krištof Franc	blagajnik	Šmarje-Sap	Ljubljana-okol.
Klinar Matija	poveljnik	Podhom	Radovljica
Kolar Mihael	blagajnik	Šmarje pri Jel.	Šmarje pri Jelšah
Lutar Štefan	žup. tajnik	Črensovci	Dolnja Lendava
Legat Jernej	predsednik	Naklo	Kranj
Lenarčič Anton	član žup. uprave	Blat. Brezovica	Ljubljana-okol.
Logar dr. Vikt.	pročel. sam. ods.	Šmarje pri Jel.	Šmarje pri Jelšah
Lovrec Franc	tajnik	Podčetrtek	Šmarje pri Jelšah
Luckmann Karol	poveljnik K. I. D.	Jesenice	Radovljica
Lužar Franc	poveljnik	Nova vas	Logatec
Levar Franc	blagajnik	Šmartno ob Dreti	Gornji grad
Lavrič Karol	član žup. uprave	Žužemberk	Novo mesto
Lozar Jože	predsednik	Petrova vas	Črnomelj
Lapanja Janko	tajnik	Budinci	Murska Sobota
Legvart Alojz	predsednik	Laško	Laško
Lipovšek Jakob	oddelni vodja	Trbovlje-rudnik	Laško
Lampret Anton	predsednik	Muljava	Litija
Lindner Anton	predsednik	Litija	Litija
Lenarčič Jože	orodjar	Litija	Litija
Likožar Ivan	predsednik	Predoslje	Kranj
Lesar Alojz	član	Ribnica	Kočevje
Lah ing. Ivan	predavatelj	Maribor	Maribor
Lupša Alojz	predsednik	Gajševci	Ljutomer
Lenarčič Matija	poveljnik	Št. Vid nad Lj.	Ljubljana-okol.
Legner Hubert	član	Guštanj	Dravograd
Ledenik Rudolf	član	Sevnica	Brežice
Luthar Franc	predsednik	Nemčavci	Murska Sobota
Lipič Ludvik	predsednik	Moravci Gornji	Murska Sobota
Lah Anton	blagajnik	Gerlinci	Murska Sobota
Luter Nikolaj	tajnik	Sebeborci	Murska Sobota
Lovenjak Avg.	blagajnik	Cankova	Murska Sobota
Lepša Josip	poveljnik	Ljublj.-Sp. Šiška	Ljubljana-mesto
Lanjšček F. ml.	član	Murska Sobota	Murska Sobota
Longo Avgust	predsednik	Veliki Podlog	Krško
Leben Franc	oddelni vodja	Bizovik	Ljubljana-okol.
Legat Janko	poveljnik	Rog. Slatina	Šmarje pri Jelšah
Minarik Pavel	žup. tajnik	Vuhred	Dravograd

Priimek in ime	Čin	Prost. gas. četa	Župa
Meh Ivan	član	Mozirje	Gornji grad
Mayr Rici	predsednik	Kranj	Kranj
Miklič Ivan	član žup. uprave	Grmovlje	Krško
Muhič Ivan	predsednik	Sv. Marjeta n. P.	Ptuj
Mravljak Josip	žup. starešina	Vuzenica	Dravograd
Mikolič Feliks	predsednik	Novo mesto	Novo mesto
Marinč Martin	starešina	Brusnice	Novo mesto
Matek Josip	tajnik župe	Škofja Loka	Škofja Loka
Malešič Ivan	predsednik	Metlika	Črnomelj
Malešič Julij	poveljnik	Gradac	Črnomelj
Medic Franc	predsednik	Talčji vrh	Črnomelj
Majer Štefan	član	Murska Sobota	Murska Sobota
Markovič Ivan	predsednik	Stična	Litija
Mestnik Jože	blagajnik	Stična	Litija
Mlečnik Ivan	tajnik	Št. Vid pri Stični	Litija
Mihelič Janez	žup. podstareš.	Jurjevica	Kočevje
Mrvar Franc	tajnik	Novo mesto	Novo mesto
Modic Janko	predavatelj	Maribor	Maribor
Mis dr. Franta	predavatelj	Ljubljana	Ljubljana
Mežek Franc	tajnik Gas. zaj.	Ljubljana-mesto	Ljubljana-mesto
Menart Franc	blagajnik	Št. Vid n. Ljub.	Ljubljana-okol.
Malovrh Štefan	član	Polhov Gradec	Ljubljana-okol.
Marič Leopold	predsednik	Rogaševci	Murska Sobota
Maršik Alojz	predsednik	Gor. Lendava	Murska Sobota
Majcen Franc	blagajnik	Rankovci	Murska Sobota
Marič Avgust	poveljnik	Ropoča	Murska Sobota
Mekiš Štefan	predsednik	Nuskova	Murska Sobota
Mrakar Rudolf	predsednik	Ljublj.-Sp. Šiška	Ljubljana-mesto
Melanšek Franc	član	Velenje	Slovenj Gradec
Marič Josip	blagajnik	Rogaševci	Murska Sobota
Maršik Karol	predsednik	Čikečka vas	Murska Sobota
Mojškerc Janez	orodjar	Bizovik	Ljubljana-okol.
Mesec Janko	predsednik	Stara Vrhnika	Ljubljana-okol.
Mravljak Peter	predsednik	Vuhred	Dravograd
Mencinger Ivan	roč. sam. ods.	Radovljica	Radovljica
Mencinger Miha	poveljnik	Radovljica	Radovljica
Mohorič Franc	poveljnik	Kropa	Radovljica
Nemethy Štefan	starešina	Dol. Lendava	Dol. Lendava
Neuman Karol	član žup. uprave	Jesenice	Radovljica
Novak Franc	poveljnik	Tacen	Ljubljana-okol.
Nahtigal Iv. st.	orodjar	Gameljne	Ljubljana-okol.
Novak Matevž	blagajnik	Mežica ind.	Dravograd
Nemec Janez	poveljnik	Pertoča	Murska Sobota
Orehovec Martin	oddelni vodja	Celje	Celje
Opara Ivan	član žup. uprave	Mirna peč	Novo mesto
Ostronič Franc	blagajnik	Vinica	Črnomelj
Orehek Jože	predsednik	Nadgorica	Ljubljana-okol.
Oven Ivan	čl. žup. nadz. o.	Žalna	Ljubljana-okol.
Ogrin Josip	oddelni vodja	Ljubljana-pokl.	Ljubljana-mesto

Priimek in ime	Čin	Prost. gas. četa	Župa
Ogrin Rudolf	oddelni vodja	Ljublj.-Sp. Šiška	Ljubljana-mesto
Pučko Andrej	predsednik	Vir	Kamnik
Peršin Franc	predsednik	Stožice	Ljubljana-okol.
Petrovčič Anton	član žup. uprave	Verd	Ljubljana-okol.
Presetnik Franc	predsednik	Šmartno ob Savi	Ljubljana-okol.
Pohar dr. Maks	okrajni zdravnik	Slovenj Gradec	Slovenj Gradec
Počivalšek Jos.	žup. podstareš.	Imeno	Šmarje pri Jelšah
Pristovšek St.	žup. starešina	Ljubljana-mesto	Ljubljana-mesto
Planina Lovro	žup. starešina	Škofja Loka	Škofja Loka
Pihler Ferdo	predsednik	Radomerje	Ljutomer
Puntar Franc	predsednik	Unec	Logatec
Polenšak dr. M.	član žup. uprave	Novo mesto	Novo mesto
Porenta Anton	podstareš. župe	Stara Loka	Škofja Loka
Petje Ivan	tajnik	Zavrstnik	Litija
Perme Franc	poveljnik	Kostrevnica-Lup.	Litija
Pakiž Anton	tajnik	Dane	Kočevje
Prijatelj Alojz	član uprave	Vinice	Kočevje
Podpečan dr. Iv.	predavatelj	Celje	Celje
Pešec Ivan	član	Arja vas	Celje
Pogačnik Bogd.	I. podst. G. zaj.	Maribor-mesto	Maribor-mesto
Podlogar Ivan	predsednik	Skopačnik	Ljubljana-okol.
Punzengruber J.	poveljnik	Črna	Dravograd
Pintarič Drago	tajnik	Sv. Miklavž p. O.	Ptuj
Pečnik Anton	poveljnik	Brežice	Brežice
Peterka Štefan	poveljnik	Rakičan	Murska Sobota
Pirc Franc	rojnik	Zg. Šiška	Ljubljana-mesto
Peterca Andrej	tajnik	Ljubljana-Vič	Ljubljana-mesto
Pojbič Julij	predsednik	Gor. Slaveči	Murska Sobota
Perko Andrej	tajnik	Zg. Šiška	Ljubljana-mesto
Premierstein R.	predsednik	Radeče	Krško
Pirc Franc	tajnik	Škofja Loka	Škofja Loka
Papa Franc	rezervni član	Škofja Loka	Škofja Loka
Pristave Leop.	čl. žup. nadz. o.	Jezero	Ljubljana-okol.
Pfeifer Jože st.	član	Hoče	Maribor-des. breg
Pondeljak Pavle	poveljnik	Dravograd	Dravograd
Poklukar Franc	poveljnik	Gorje	Radovljica
Pregrad Rado	predsednik	Podčetrtek	Šmarje pri Jelšah
Repar Jakob	predsednik	Kamnik	Ljubljana-okol.
Ribič Franc	preds. nadz. odb.	Brezje	Maribor-des. breg
Rep Joško	predsednik	Leskovec	Krško
Rakuša Ivan	predsednik	Ormož	Ptuj
Remic Ferdo	starešina	Šmartno o. Dreti	Gornji grad
Rudež ing. Ant.	starešina	Ribnica	Kočevje
Roškar Andrej	predsednik	Mota	Ljutomer
Rihtar Janko	predsednik	Blanca	Brežice
Rappl Anton	poveljnik	Sv. Križ pri Lit.	Litija
Rajšek Anton	tajnik	Kresnice	Litija
Rus Peter	predsednik	Bled I.	Radovljica
Rom Franc	član žup. uprave	Kočevje	Kočevje

Priimek in ime	Čin	Prost. gas. četa	Župa
Ranzinger Štef.	oddelni vodja	Blejska Dobrava	Radovljica
Rabič Janez	član	Mojstrana	Radovljica
Reja Adolf	predavatelj	Celje	Celje
Ramšak Franjo	predavatelj	Maribor	Maribor
Robas Miha	častni član	Tacen	Ljubljana-okol.
Radanovič Fr.	predsednik	Rakovec	Brežice
Rajner Imre	blagajnik	Bakovec	Murska Sobota
Ratnik Štefan	oddelni vodja	Rankovec	Murska Sobota
Rajbar Jože	tajnik	Tropovci	Murska Sobota
Rajner Franc	blagajnik	Rakičan	Murska Sobota
Robežnik Milan	poveljnik	Ljubljana-Vič	Ljubljana-mesto
Roš Boris	predsednik	Ljubljana-tob. t.	Ljubljana-mesto
Rehn Janez	član nadz. odb.	Murska Sobota	Murska Sobota
Račič Franc	predsednik	Cerklje	Krško
Resnik Alojz	član	Vrhnika	Ljubljana-okol.
Sreš Martin	blagajnik	Ižakovci	Dol. Lendava
Svete Jože	član žup. uprave	Podpeč	Ljubljana-okol.
Sever Franc	član nadz. odb.	Ježica	Ljubljana-okol.
Stele Franc	predsednik	Zalog-Sp. Kašelj	Ljubljana-okol.
Samastur Ivan	predsednik	Sp. Polskava	Maribor-des. breg
Schirmmaul J.	član nadz. odb.	Zrkovci	Maribor-des. breg
Sirec Franc	orodjar	Ptuj	Ptuj
Svaršnik Oto	predsednik	Majšperk	Ptuj
Stopar Vinko	žup. podstareš.	Velenje-trg	Slovenj Gradec
Strahovnik K. st.	poveljnik	Žalec	Celje
Skuhala Franc	preds. nadz. o. ž.	Križevci	Ljutomer
Senica Josip st.	član	Sevnica	Krško
Stajnko Viktor	predsednik	Krajna	Murska Sobota
Strah Alojzij	blagajnik	Jablanška dol.	Litija
Skumavec Ant.	poveljnik	Rečica-Bled II.	Radovljica
Strahovnik ml.	član-predavatelj	Žalec	Celje
Sušnik dr. Fr.	predavatelj	Maribor	Maribor
Sekula dr. Jože	preds. nadz. odb.	Maribor-mesto	Maribor-mesto
Sinigoj Ignac	žup. blagajnik	Ljutomer	Ljutomer
Suša Franc	predsednik	Sromlje	Brežice
Skerget Leopold	žup. tajnik	Boštanj	Brežice
Salamon Rudolf	član	Sevnica	Brežice
Solar Ludvik	poveljnik	Fokovci	Murska Sobota
Svetanič Alojz	blagajnik	Sotina	Murska Sobota
Sedonja Janez	povelj. nam.	Rakičan	Murska Sobota
Strgar Jakob	povelj. nam.	Ljubljana-mesto	Ljubljana-mesto
Skalar Josip	pom. tajnika	Murska Sobota	Murska Sobota
Strgar Ivan	predsednik	Škofljica	Ljubljana-okol.
Štebe Anton	starešina	Moste	Kamnik
Škofic Franc	predsednik	Komenda	Kamnik
Šušteršič Ivan	predsednik	Verd	Ljubljana-okol.
Šetina Alojz	starešina	Črnomelj	Črnomelj
Štefančič Franc	član žup. uprave	Pudob	Logatec
Šuštaršič Franc	član	Tacen	Ljubljana-okol.

Priimek in ime	Čin	Prost. gas. četa	Župa
Škrabar Franjo	oddelni vodja	Trbovlje-trg	Laško
Štrubelj Franc	tajnik	Polica	Litija
Štrucelj Anton	podstareš. župe	Rečica	Gornji grad
Šarbela Franc	član žup. upr.	Ljubno	Gornji grad
Škof Lovro	član	Št. Vid n. Ljub.	Ljubljana-okol.
Suman Anton	predsednik	Sv. Marjeta o. P.	Maribor-levi breg
Šavel Aleks.	poveljnik	Vaneča	Murska Sobota
Šadl Franc	predsednik	Cankova	Murska Sobota
Škrilec Ivan	predsednik	Lemerje	Murska Sobota
Šiftar Franc	predsednik	Brezovci	Murska Sobota
Šafarič	član	Petanjci	Murska Sobota
Štrukelj Vinko	predsednik	Dravlje	Ljubljana-mesto
Škof Franc	predsednik	Brdo	Ljubljana-mesto
Šparovec	predsednik	Rudnik	Ljubljana-mesto
Šebjanič Miha	orodjar	Murska Sobota	Murska Sobota
Šiftar Pavel	poveljnik	Puževci	Murska Sobota
Škerlak Josip	poveljnik	Domanjševci	Murska Sobota
Škrilec Kolman	poveljnik	Krnci	Murska Sobota
Šebela Anton	predsednik	Št. Jernej	Krško
Šetina Ivan	povelj. nam.	Mokronog	Krško
Štojs Franc	član nadz. odb.	Studenec	Krško
Šohar Viktor	povelj. nam.	Rankovci	Murska Sobota
Štrukelj Ivan	povelj. nam.	Vižmarje	Ljubljana-okol.
Šerjak Franc	blagajnik	Pijava gorica	Ljubljana-okol.
Štefančič Miha	povelj. nam.	Bizovik	Ljubljana-okol.
Štrukelj Franc	predsednik	Nomenj	Radovljica
Taš Dragotin	žup. starešina	Dol. Lendava	Dol. Lendava
Tičar Franc	predsednik	Preddvor	Kranj
Torkar Martin	član žup. uprave	Boh. Bistrica	Radovljica
Tischler Ernest	član upr. gas. ž.	Vitanje	Celje
Tiršek Anton	tajnik	Rečica ob Savinji	Gornji grad
Tavčar Jernej	povelj. nam.	Škofja Loka	Škofja Loka
Toš Franjo	predavatelj	Celje	Celje
Tomšič Ivan	član	Verd	Ljubljana-okol.
Tominc Janko	predsednik	Ig	Ljubljana-okol.
Türha Štefan	preds. nadz. odb.	Rogaševci	Murska Sobota
Tavželj Ivan	orodjar	Zg. Šiška	Ljubljana-mesto
Trtnik Franc	poveljnik	Škofljica	Ljubljana-okol.
Tome Janez	počel. sam. ods.	Vižmarje	Ljubljana-okol.
Trontelj Ivan	član nadz. odb.	Ponova vas	Ljubljana-okol.
Teran Jože	šofer	Radovljica	Radovljica
Ule Franc	tajnik župe	Trbovlje-rudnik	Laško
Udovč Anton	podstarešina	Logatec	Logatec
Unger Miha	predsednik	Serdica	Murska Sobota
Uršič Rupert	predsednik	Videm	Brežice
Ulčnik Martin	poveljnik	Sv. Peter p. sv. g.	Šmarje pri Jelšah
Virant Ivan	podstarešina	Žalec	Celje
Vavpotič Anton	član uprave	Ljutomer	Ljutomer
Vračko Franc	član uprave	Orehovci	Ljutomer

Priimek in ime	Čin	Prost. gas. četa	Župa
Vršec Gregor	član uprave	Bizeljsko	Brežice
Vukan Josip	poveljnik	Tišina	Murska Sobota
Vlaj Viktor	predsednik	Predanovci	Murska Sobota
Verderber Gust.	poveljnik	Kočevje	Kočevje
Voljč Jakob	član	Vrhnika	Ljubljana-okol.
Vončina Ciril	predsednik	Mežica ind.	Dravograd
Vertačnik Alojz	tajnik	Arja vas	Celje
Vavpotič Franjo	predsednik	Zg. Sv. Kungota	Maribor-levi breg
Weixl dr. Bruno	član čet. uprave	Sv. Trojica, Sl. g.	Maribor-levi breg
Vezer Geza	predsednik	Martjanci	Murska Sobota
Voler Josip	povelj. nam.	Murska Sobota	Murska Sobota
Veren Štefan	poveljnik	Bodonci	Murska Sobota
Varga Franc	poveljnik	Krplivnik	Murska Sobota
Vajda Adam	poveljnik	Ivanovci	Murska Sobota
Vode Ivan	čl. žup. nadz. odb.	Podgorica	Ljubljana-okol.
Varl Jože	predsednik	Kamna gorica	Radovljica
Zupan Franc	predsednik	Breg	Kranj
Zaff Ivan	častni član	Pobrežje	Maribor-des. breg
Zamuda Franc	član	Vel. Nedelja	Ptuj
Zupan Ivan	poveljnik	Begunje	Radovljica
Zupan Franc	predsednik	Ribno	Begunje
Zorko Franjo	žup. starešina	Brežice	Brežice
Zupan Ernest	žup. starešina	Rakek	Logatec
Zajc Jakob	častni član	Sv. Peter v S. d.	Celje
Zemljak Drago	predsednik	Rajhenburg	Brežice
Zajc Franjo	poveljnik	Šmartno ob Savi	Ljubljana-okol.
Zevnik Anton	orodjar	Metlika	Črnomelj
Zupančič Anton	blagajnik	Talčji vrh	Črnomelj
Zorec Gaber	poveljnik	št. Ilj pri Stični	Litija
Zupančič Polde	predsednik	Ljubljana-mesto	Ljubljana-mesto
Zupančič Avg.	žup. blagajnik	Moste	Ljubljana-mesto
Zupan Franc	član žup. uprave	Prekopa	Krško
Zorenč Alojz	tajnik	Sv. Peter p. Sv. g.	Šmarje pri Jelšah
Žagar Ladislav	poveljnik	Gameljne	Ljubljana-okol.
Žvan Ivan	predsednik	Toplice	Novo mesto
Žnidar Josip	poveljnik	Senovo	Brežice
Žnidar Rudolf	član	Trbovlje-rudnik	Laško
Žabkar Stane	član	Krško	Krško

NE POZABITE!

Največja dobrina slovenskih gasilcev mora biti strokovni list »GASILEC«. Tudi vi posvetite nekoliko svojih moči »Gasilcu«! — Pridobite čimveč novih naročnikov!

zvest član gasilske čete Dol pri Hrastniku, se je preselil v lepše življenje. Pokojni se je kot orodjar in šofer kljub bolehanju pridno udeleževal v četi, posebno skrb je posvečal motoriki in avtu; njegovo strokovno znanje je prihranilo četi marsikak izdatek. Še ko ga je huda bolezen prikle-

nila na posteljo, se je vedno zanimal za gasilstvo in za razmere v četi. »Gasilca« je posebno rad čital in mu je bil ljub tovariš v osamljenih urah. Kako je bil rajni priljubljen, je pokazala udeležba pri njegovem pogrebu dne 29. januarja in nešteto vencev, katere so mu darovali njegovi prijatelji. Pretresljiv je bil prizor pred gasilskim domom, kjer se je ob brnenju avtomobila in motorke poslovil od rajnega z ganljivim govorom tajnik čete. Dragi France! Po Tvojem svetlem zgledu hočemo slediti vzvišenim gasilskim idealom, za vse Tvoje zasluge, skrb in žrtve za napredek naše čete pa Te bo spremila preko meje večnosti naša

Navodilo za preprečenje in gašenje požara

f) izdelavo načrta izvršilnih ukrepov za preprečenje in gašenje požara in izdelavo potrebnih navodil in odredb za izvajanje požarne zaščite;

g) načrt za vaje vseh gasilskih organov in osebja;

h) obveščanje in pouk prebivalstva z namenom, da ohranijo pri požaru pravo disciplino;

i) nadzorovanje in kontrola nad vsemi pripravami za požarno zaščito in tozadevni organi.

★

a) Zaščitni ukrepi in sredstva proti požaru so objavljeni v II. delu poglavja a) teh navodil. Vsako poslopje moramo z ozirom na to, v kolikor je izpostavljeno požaru in važno, opremiti z večjim številom rezervnih aparatov in ostalih sredstev za gašenje začetnega požara. Določiti moramo tudi iz vrst stanovalcev dotičnega poslopja potrebno število, ki bo delalo s temi napravami. Za posamezne večje skupine hiš, za več manjših skupin ali par hiš moramo predvideti gasilski oddelek, ki ga sestavimo iz vrst stanovalcev dotične skupine hiš, in potrebno opremo.

Za delo z gasilnimi aparati in orodjem določeno osebje mora biti dobro podučeno z načinom njihovega delovanja in uporabe.

Za vsako zgradbo, odnosno za več zgradb, ki so med seboj povezane, moramo določiti iz vrst stanovalcev starešino zgradbe (bloka) kot vodjo gasilskega oddelka. On mora podučevati pomožno osebje, ki mu bo dodeljeno v gašenju začetnega požara in v nudenju prve pomoči v dotični zgradbi, odnosno skupini (bloku) zgradb.

Za izvršitev vsega tega so pristojne občinske oblasti s sodelovanjem gasilskih organizacij.

V kolikor nismo v mirnem času izvedli vseh obvarovalnih ukrepov, ki so predvideni v III. delu teh navodil, moramo za njihovo hitro izvajanje ali dopolnitev že za časa, ko je razglašeno stanje v pripravljenosti ali pa mobilno stanje, pripraviti načrt in potrebna gmotna sredstva.

V to svrho je potrebno:

1. pred podstrešnim vhodom in v drugih prostorih moramo pripraviti potrebno orodje in sredstva za preprečenje in gašenje požara, ki bi ga povzročile termitke in fosforne bombe;

2. pripraviti moramo kakšna druga sredstva v zameno za plin z razsvetljavo in kuhinje, ker je ta nevaren za eksplozijo;

3. iz lahko vnetljivih zgradb, za katerih izkoriščanje ne obstoja posebno velika potreba, moramo pravočasno izseliti stanovalce, živino, premičnine, istočasno pa ukreniti vse potrebno za lokalizacijo eventualnega požara v teh stavbah. Če pa moramo takšne stavbe izkoriščati, tedaj moramo ukreniti vse potrebno, da jih zaščitimo pred požarom.

b) Ureditev opazovalne in poročevalske službe za požarno nevarnost.

Opazovalno službo vršimo po načelih, ki so obrazloženi v oddelku B II. dela teh navodil s sledečimi dopolnili:

1. že v mirnem času moramo določiti za celo državno ozemlje mesta za opazovališča in določiti tudi tip za njihovo izdelavo. Za opazovališča so zelo primerne triangulacijske točke. Priporočljivo je, da se postavijo opazovališča na naseljene kraje, velike gozdove in polja ob njihovih skrajnih mejah, po potrebi pa se postavi še druga opazovališča na strehah visokih hiš ali visokih dreves v kraju samem, odnosno v gozdu.

2. Sestaviti je treba načrt za zvezo med opazovališči, in sicer tako, da je vsako opazovališče zvezano z najmanj 3 do 4 opazovališči v raznih smereh. V gozdnih predelih je potrebno izsekati nekatere predele v opazovalnih smereh, da s tem omogočimo zvezo za opazovanje.

3. Nabaviti in tehnično pripraviti moramo vse potrebno, da lahko hitro izdelamo opazovališča in njihovo medsebojno zvezo. Tip opazovališča, ki ga lahko na hitro napravimo, prikazuje slika št. 36.

One občine, na katerih ozemlju je treba postaviti opazovališča, morajo pripraviti vse potrebno, da jih v slučaju vojne postavijo. Poskrbeti morajo tudi za potrebno osobe za ta opazovališča.

4. Poleg vsakega opazovališča naj bodo pripravljene tudi primerne stavbe za opazovalce (kolibe, barake itd.) in pa sredstva za oddajanje znakov v slučaju požarne nevarnosti (zastavice, rakete itd.).

5. Gasilska opazovališča ne smejo biti obenem opazovališča za objavo nevarnosti od napadov iz zraka, ker imajo različne vloge.

6. Če opazovalci z zemlje ne morejo zapaziti začetnega požara in je verjetno, da je požar izbruhnil v večjih gozdovih ali poljih, lahko po na-

hvaležnost in tovariška gasilska ljubezen. Na pomoč!

Smole Franc

Vas Kamnik pri Preserju in vso okolico je iznenadil glas zvona, ki je 8. decembra 1938 s stolpa cerkve sv. Florijana, našega priprošnjika, naznanjal, da je zapal v Gospodu naš tovariš Franc Smole. Bil je še vedno aktiven član, dasiravno je štel že 66 let življenja. Pokojni je bil začetnik in graditelj gasilnega doma, dolgoletni odbornik, blagajnik, predsednik nadzornega odbora itd.; povsod smo ga videli, povsod je bil prvi: na požarišču, pri vajah, sejah, sestankih itd. Bil je zvest tovariš in dober prijatelj vsem, kateri so ga poznali. Za njegovo vestno in požrtovalno delo ga je naša zajednica odlikovala januarja 1939 z zlato kolajno. Kako spoštovan je bil pokojni, je pokazal njegov pogreb. Štiri gasilske čete so ga spremljevale na njegovi zadnji poti na farno pokopališče. Spremljali so ga poleg številnih sorodnikov celokupni občinski odbor z županom na čelu, odbor domače hranilnice in posojilnice, katere član je bil pokojni tovariš, in vse gospodarske ter prosvetne organizacije v kraju. Pevski zbor mu je pred rojstno hišo in na pokopališču zapel v slovo, ob grobu pa se je poslovil od nepozabnega pokojnega tovariša v imenu vseh gasilcev tajnik čete. — Dragi Franc: Na pomoč!

Pomembni spominski dnevi

4. februarja 1815 je bil rojen v Osijeku veliki hrvaški vladika Josip Jurač Strossmayer.

Njegovo ime je v najtesnejši zvezi s preročitvijo hrvatstva.

8. februarja 1587 je bila v gradu Fotheringhay v Angliji obglavljena kraljica **Marija Stuart**. Bila je žrtev tedanjega svetovnega boja med katoličanstvom in protestantstvom. Nestrpnost tiste dobe najbolje kaže dejstvo, da so ji odbili prošnjo, ko je pred smrtjo prosila, naj jo spremlja na morišče katoliški duhovnik. Namesto katoliškega so ji poslali protestantskega dekana, ki je njeno zadnjo pobožnost motil z glasnimi anglikanskimi molitvami. Sedaj počiva Marija Stuart v westminsterski opatiji v Londonu, nedaleč od kraljice Elizabete, ki je podpisala njeno smrtno obsodbo.

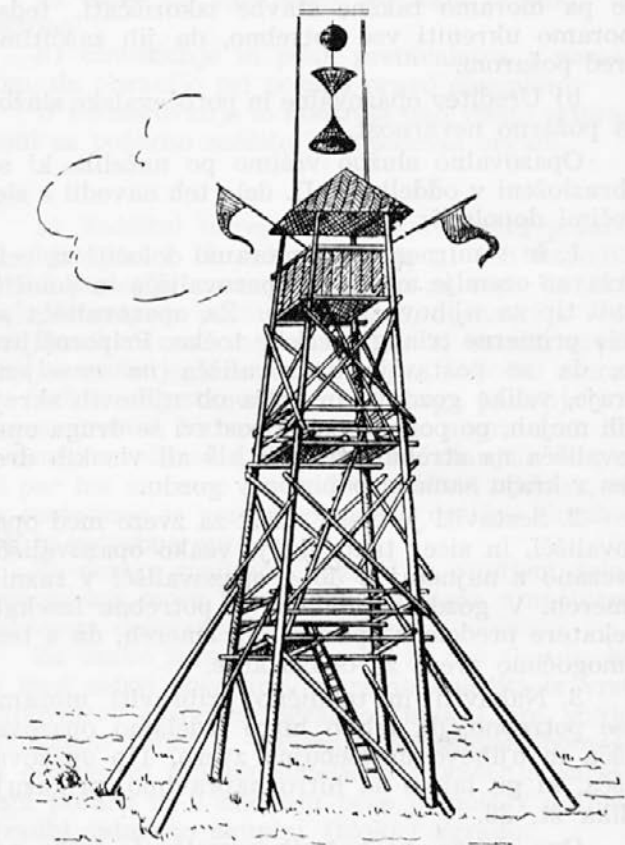
8. februarja 1725 je umrl ruski car **Peter Veliki**. Seznanil je bil Rusijo z Evropo in ga lahko imenujemo stvaritelja nove ruske države. Ustanovil je ob izlivu reke Neve mesto, imenovano po njem Petrograd, sedaj Leningrad. Mnogi mu zamerijo, da je Rusijo evropeiziral, češ da je Rusija azijska država. Vsekakor pa je bil Peter Veliki res velik mož in vladar.

8. februarja 1849 je umrl v Kranju France **Prešeren**, naš nedoseženi pesnik-prvak.

9. februarja 1871 je bil rojen v Doslovičah Breznici na Gorenjskem pripovednik in dramatik **Fr. Sal. Finžgar**. Dal nam je doslej pesmi, črtice, zgodovinski roman »Pod svobodnim soncem«, povesti iz kmečkega in delavskega življenja in več dramskih del. Njegovi spisi se odlikujejo po vedrem živ-

padu uporabimo tudi letala (zrakoplove), da izsledijo kraj požara.

Poročevalsko službo uredimo po smernicah, ki so opisane v odd. C II. dela teh navodil.

Slika št. 36

Ker bo v vojnem času veliko gasilskih opazovalnih postaj, je potrebno, da bodo znaki za signalizacijo čim preprostejši in lahko uporabljivi za delo in shranjevanje. Pri tem moramo skrbeti tudi za to, da se bodo zažigalna sredstva (rakete in slično), ki jih uporabljamo kot znake, hitro vžgala.

Čim da eno opazovališče znak za požarno nevarnost, moramo skrbeti, da bodo o tem obveščene vse gasilske postaje v najbližji okolici in te so dolžne, da takoj pošljejo na požarišče en del svojih gasilnih sredstev, in sicer po načrtu za obrambo dotičnega kraja od požara.

(Dalje sledi)

III.

Ugotovitev četinega delokroga

Moč, opremo in delovanje čete moramo prilagoditi obsežnosti njenega delokroga. Kajti četa z obširnimi delokrogom mora vršiti dokaj težje in raznovrstnejše naloge kakor četa z manjšim delokrogom. Pri ugotovitvi delokroga čete uvrstimo v *območje ožjega delokroga*: a) domačo občino; b) sosednje občine; v *območje širšega delokroga*: c) druge bližnje občine in č) oddaljenejšie občine.

V območje ožjega delokroga gremo na pomoč, kadar koli je potrebno, v območje širšega delokroga pa gremo na pomoč bodisi prostovoljno, bodisi obvezno na izrecen poziv upravnega oblastva ali gasilske organizacije.

Radi lažje orientacije naj razpolaga vsaka četa z zemljevidom, ki vsebuje *območje celotnega delokroga* (to je ožjega in širšega). Na njem začrtamo, odn. pobarvamo potoke in reke ter večje stoječe vode z modro barvo, vozne poti in ceste pa z rumeno. Glavne telefonske in prvojavne postaje označimo s posebnim znakom, istotako sedeže gasilskih čet in orožniških postaj ter postaj Rdečega križa.

Nadalje si moramo priskrbeti *pregledno karto območja ožjega delokroga*. Vanjo vrišemo lastno orodišče in sedeže sosednjih gasilskih čet, ki jih označimo z gasilskim znakom. Nadalje vrišemo posamezne naselbine, odn. skupine hiš, posebej pa vrišemo zgradbe, v katerih se zbirajo ljudje v množicah, kakor cerkve, gledališča, kinematografe in kolodvore. Tudi tovarne, žage, mline in slične večje objekte vrišemo posebej. Končno začrtamo, odn. pobarvamo z modro barvo vse tekoče in stoječe vode, z rumeno barvo pa prometne žile, t. j. železnice, ceste in vozne poti.

Pri organizaciji posameznih gasilskih služb se moramo ozirati na določbe zakona o organizaciji gasilstva in na pravila gasilske službe, ki nam dajejo tozadevne smernice. V okviru teh smernic hočemo podati potrebna navodila za organizatorično delo gasilskih strategov. Ponekod priporočamo novejši postopek, ker so se medtem nekatera stara pravila že preživela. Verjetno bodo v doglednem času zamenjana s sodobnejšimi.

ljenjskem pogledu in nazornem besednem izrazu.

14. februarja 869 je umrl v Rimu slovanski blagovestnik **sv. Ciril**. Ni nam treba omenjati njegovih zaslug za slovansko bogoslužje in slovansko narodno prebujenje.

15. februarja 1573 je bil usmrčen v Zagrebu kmečki kralj **Matija Gubec**. Z njegovo smrtjo so bili vobče zaključeni kmečki upori in je bila »stara pravda« pokopana. Tako je bilo tedaj tudi drugod.

17. februarja 1831 je bil rojen pesnik in jezikoslovec **Matija Valjavec**. Doma s Srednje Bele nad Kranjem je bil pozneje profesor v Varaždinu in Zagrebu. Pisal je pesmi, zbiral je narodno blago in se je pozneje posvetil jezikoslovju. Rad se je spominjal rojstnega kraja in mladosti. Najboljše so njegove pravljice in legende; snov je zajemal iz naroda, jezik je preprost, naroden.

19. februarja 1923 je umrl **dr. Ivan Tavčar**. Rojen je bil leta 1851 v Poljanah nad Škofjo Loko. Spisal je znana dva romana »Visoška kronika« in »Izza kongresa«, mnogo povesti in novel (Otok in struga, Janez Sonce, Grajski pisar itd.) ter črtic. Zelo je poveljeval slovensko zemljo in kmečko življenje.

22. februarja 1848 je buknila v Parizu revolucija, znana nam z imenom »februarska revolucija«. Po veliki revoluciji 1789—1815 je prišla v Francijo bourbonska vladarska rodovina nazaj, pa je vladala samo do leta 1830, do »julijske revolucije«. In 18 let nato imamo »februarsko revolucijo«, ki je dala

povod za prevratno gibanje tudi v drugih državah. Na Dunaju n. pr. je prišlo par tednov za Parizom do »marčne revolucije«; z njo se je polagoma pričelo v bivši Avstriji čisto novo življenje, ki je slednjič končalo z uvedbo splošnega ljudskega zastopstva v deželnih zborih in v državnem zboru na Dunaju. Zato je bila »februarska revolucija« tudi za Slovence tako pomembna.

23. februarja 303 je izdal rimski cesar Dioklecijan **povelje za občno preganjanje kristjanov**. Prepozno. Krščanstvo je bilo takrat že tako razširjeno, da bi mu tudi druge sile ne mogle več izpodkopati tal. Bilo je pa to največje preganjanje kristjanov. Uspeh: še živahnejše razširjanje krščanstva; in 110 let pozneje izda cesar Konstantin odlok, da sta krščanstvo in poganstvo v državi enakovredna.

27. februarja 1936 je bila sklenjena **zvezna pogodba med Francijo in Sovjetsko Rusijo**, ki je povzročila veliko jezo in nejevoljo, zlasti v Nemčiji, pa tudi na Japonskem.

(Iz »Naše moči« 1937.)

O modernem zdravljenju z vodo

Ko smo bili majhni, so nas mamice knajpale pri vseh boleznih. Pa tudi mnogim odraslim je voda čudovito sredstvo, s katerim je mogoče ozdraviti vsako bolezen. Zdravljenje z vodo je sprejela tudi moderna zdravniška veda v svoje okrilje, pa si bomo na kratko ogledali, v koliko služi zdravljenju z vodo tudi njej. Poprej je bila v zdravniški vedi dolgo časa prava pastorka, čeprav so v času

Predočimo si eno izmed številnih podeželskih gasilskih čet, ki še danes delujejo po že zdavnaj zastarelem kopitu. Imamo hvaležno nalogo, da jo reorganiziramo in usposobimo za sodobno gasilsko službo. To hočemo storiti točko za točko po prej skiciranem načrtu.

Potem razdelimo območje domače občine na posamezne *varnostne okraje*, in sicer tako, da združimo zgradbe in naprave, ki tvorijo več ali manj zaokroženo celoto v en varnostni okraj. Meje posameznih okrajev označimo s pikčastimi zelenimi črtami. Te meje potegnemo po možnosti vzdolž širših cest, tekočih ali stoječih vod, po požarnih zidovih ali nezazidanih ploskvah. Tako zajememo v en varnostni okraj vse zgradbe in naprave, ki bi bile neposredno ogrožene, če bi izbruhnil požar v kateri koli izmed njih. Vsak varnostni okraj nazivljemo s krajevno običajnim nazivom ali z nazivom najizrazitejše zgradbe, ki se v njem nahaja. Na pregledni karti pa označimo okraje z odgovarjajočimi kraticami, n. pr.: Nova vas z N, Predtrg s P, županstvo z Žu, žaga z Ža itd. Vsekakor je boljše, da označimo varnostne okraje s takimi nazivi nego s tekočimi številkami. Pri slednjih moramo šele premisliti, katera izmed številnih okrajev označujejo, dočim se s pomočjo krajevno običajnih nazivov lažje in hitreje najdemo.

Za vsak varnostni okraj si priskrbimo *situacijski načrt*, in sicer takega merila, da vanj lahko začrtamo posamezne hiše, gospodarska poslopja, sploh vse zgradbe in naprave, ki ležijo v dotičnem okraju. Meje okrajev začrtamo s pikčastimi zelenimi črtami. Masivno zidane zgradbe pobarvamo s sivo, lesene z rjavo, zgradbe z večjim momentom nevarnosti pa s svetlo rdečo barvo. Skladišča razstreliv, lahko gorljivih snovi in slične nevarnejše naprave označimo z živo rdečo barvo. Nadalje vrisemo, odn. pobarvamo z modro barvo vse tekoče in stoječe vode. Naprave in lažje dostopna mesta, kjer lahko črpamo vodo za gašenje, označimo posebej s temnomodro barvo in s posebnimi znaki, kakor n. pr. za hidrante. Nadalje jim damo tekoče male črke. Če pridejo v poštev tudi vode, ki ležijo izven varnostnega okraja, jim ravno tako vrisemo. Končno pobarvamo vozne poti in ulice z rumeno barvo. Označimo jih z njihovimi imeni, hiše pa z njihovimi hišnimi številkami. Tako napravljeni situacijski načrti posameznih varnostnih okrajev tvorijo pri-

loge k pregledni karti območja ožjega delokroga. Služijo nam za hitro orientacijo in nam olajšajo delo na terenu. So pa tudi važen pripomoček za strateške gasilske igre, ki jih bomo posebej obravnavali.

Za posamezne javne zgradbe in zgradbe z večjim momentom nevarnosti naj izdela poveljnik vrhu tega poseben *obrambni načrt*. Iz njega naj bo razvidno število, lega in dolžine potrebnih cevovodov, nadalje izhodišča in smeri napadov, pri hidrantih pritisk, pri vodnih nabiralnikih in vodnjakih pa množina razpoložljive vode.

V kolikor bi bilo potrebno načrte dopolniti s podatki iz območij sosednjih občin, naj si jih poveljnik priskrbi od dotičnih čet.

Ko smo tako ugotovili območje našega delokroga, ugotovimo še opravila in naloge, čijih izvrševanje spada v delokrog čete. Skladno z določbami §§ 5, 73 in 74 Zakona o organizaciji gasilstva, jih ugotovimo tako-le:

V delokrog Prostovoljne gasilske čete A spada:

1. Zaščita in obramba življenja in imovine prebivalcev občine A in sosednjih občin B, C in Č pri požarih, poplavih, potresih in drugih elementarnih nevarnostih.

2. Pasivna zaščita življenja in imovine prebivalcev občine A proti napadom iz zraka.

3. Zaščita in obramba življenja in imovine prebivalcev bližnjih občin D, E, F in G ter oddaljenejših občin (širšega območja) ob požarih, katastrofalnih dogodkih, ob potresih, eksplozijah v rudnikih, poplavih, epidemijah in endemijah, in sicer prostovoljno ali na poziv upravnega oblastva ali gasilske organizacije obvezno.

4. Pomoč pri požaru v državnih in zasebnih gozdovih, v industrijskih in rudarskih podjetjih, pri požarih na prometnih žilah, kakor tudi ob drugih večjih katastrofalnih dogodkih na območju ožjega ali širšega delokroga, in sicer prostovoljno ali na poziv upravnega oblastva ali gasilske organizacije obvezno.

5. Služba in pripravljenost po navodilih, danih od Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije, odn. katere druge nadrejene gasilske ustanove, in izdanih od ministrstva za vojsko in mornarico (Inšpekcija državne brambe), če se uporablja člen 1. Zakona o državni brambi (*»Službeni list«* št. 186/30 iz leta 1930.).

rimskega cesarja Avgusta zdravili zdravniki svoje bolnike tudi z vodo. Še danes se ljudje čudijo in dvomijo v zdravniško vedo, ko ta zdravnik pri istem primeru predpiše mrzle, oni pa tople obloge.

Že na prvi pogled vidimo, da nastane v prvih trenutkih močnejših vodnih dražljajev (izvzemši oparjenje) koža blede, da se je torej skrčila, da so se skrčile drobne žilice v njej, da se je pojavila kurja polt, pa naj so obliili kožo z zelo mrzlo ali z zelo toplo vodo. Šele ko pustimo dražljaj več časa delovati, postane koža rdeča, in sicer ne samo na kraju, kjer je deloval dražljaj, ampak po vsem telesu. Žile so se razširile torej po vsej telesni površini, obenem se je pospešil ves krvni obtok in na telesno površino je dospelo več krvi. Le če je dražljaj zelo močan, pomodri se posebej poprej mesto, na katerem je dražljaj deloval, kajti kri se je na tistem mestu za nekaj časa zaustavila in tako preprečila, da bi se dražljaj prehitro ne razširil na vse telo. Tak dražljaj bi seveda lahko izvajali tudi s precej vročim ali precej mrzlim zrakom, toda zrak je dosti slabši prevodnik toplote kot voda in nepraktičen za tako zdravljenje, ker bi bilo težko določiti množino toplotnih enot (kalorij), ki bi jih oddajal. Prehud vodni dražljaj pomeni atentat na srce in bi postal v gotovih primerih zelo nevaren. Popolnoma drugače pa je, če dražljaj počasi, počasi večamo od zelo majhnega do prav močnega. Na tak način lahko srcu samo koristimo. Močni, naenkrat nastopajoči vodni

dražljaji potisnejo torej kri iz kože v notranjost, počasi naraščajoči dražljaji pa zenejo kri na površine telesa, pa povzročijo obenem, da se kri hitreje pretaka. Kri pa je prenašalec hraniv in mnogih brambnih snovi — bomo torej razumeli: čim hitreje kroži kri skozi organe, tem več hraniv in brambnih snovi dospe v organe, obenem se izloči tem več škodljivih snovi, ki jih je pobrala kri po telesu in precedila skozi ledvice iz telesa. Zaradi tega pa, ker so se razširile žile na površini telesa, se je zmanjšal tudi krvni pritisk in srcu je bilo olajšano delovanje, torej ravno nasprotno, kakor če bi zožili z nenekratnimi prehudimi vodnimi dražljaji žilice na površini. Sedaj vam bo razumljivo, zakaj ne sme človek z bolnim srcem naenkrat skočiti v mrzlo ali vročo vodo. Če skočimo v mrzlo ali vročo vodo, nam za nekaj trenutkov zmanjka sape. Prav nič pa bi ne lovili sape, če bi stopili v mlačno vodo in jo potem postopoma ohlajali ali segrevali, kar se da pri modernih domačih kopalnicah zelo lahko doseči. Dihanje postane pri postopoma se večajočih dražljajih globoko in počasnejše, pri hitro nastopajočih pa hitrejša in težje. Hitro nastopajoči dražljaji so nevarni ljudem z visokim krvnim pritiskom, z arteriosklerozo (poapnjenjem žil). Počasi nastopajoči pa le olajšajo težave, ki se pojavljajo pri teh boleznih.

(Konec sledi)

»Vestnik obrambe pred napadi iz zraka« je moral v tej številki radi tehničnih ovir odpasti.

6. Delo za nacionalno, kulturno in prosvetno povzdigo članov čete in ostalega prebivalstva nje-nega območja.

7. Udeležba na skupščinah gasilske župe po dveh predstavnikih čete, katerih eden je poveljnik, odn. njegov namestnik.

Tako ugotovimo delokrog čete. Pri tem spoznamo, da je zelo obširen.

Ugotavljanje območij čet na področju poedinih žup naj se izvrši smotrno in sporazumno s pristojno župo.

IV.

Določitev dolžnosti članov poveljstva

Pravila gasilske službe nam povedo le v glavnih obrisih, kakšne so dolžnosti članov poveljstva. Zato mora poveljnik ostalim članom poveljstva te dolžnosti obširneje določiti in raztolmačiti. Vsakemu mora točno določiti dolžnosti, ki jih mora dotičnik redno vršiti.

Predvsem pa si mora biti poveljnik o svojih lastnih dolžnostih na jasnem. *Poveljnik* načeluje gasilski četi v strokovno-tehničnem pogledu in je odgovoren za delovanje čete, za njeno izvežbanost in pripravljenost. Skrbeti mora, da so vsi izvršujoči člani delavni, dobro izvežbani ter da točno in pravilno izvršujejo službene predpise. Osobito mora to zahtevati od članov poveljstva, ker je delo preobširno in ne sme obremeniti samo poveljnikovih ramen. Poveljnik, ki hoče delo napraviti samo sebi, ravna nepravilno in iz strateškega vidika nespametno. Kajti prvič sam ne bo zmogel vsega dela in drugič mora baš on skrbeti, da ima med ostalimi člani poveljstva dovolj polnovrednih namestnikov. Te si mora pravočasno vzgojiti. Tudi če zbolita i poveljnik i podpoveljnik, ali če ob alarmu slučajno oba izostaneta, ju mora kateri koli izmed ostalih častnikov popolnoma in brezhibno nadomestovati. Zato naj posveča poveljnik posebno pažnjo vzgoji častnikov in tudi podčastnikov. Častnike, po potrebi tudi podčastnike, naj poziva na periodične sestanke in posvete. Istotako jih mora pozvati po vsakem požaru, po vsaki vaji ali drugem nastopu na sestanek, na katerem poda kritiko in smernice za odpravo morebitnih napak.

(Dalje sledi)

O zaščiti pred sovražnimi napadi iz zraka

Osnovni zakon o organizaciji države za slučaj vojne je Zakon o državni brambi od 1930. leta. Nihče ne dvomi, da je obramba države v primeru vojne njen najvišji cilj, vendar pa močno učinkuje člen 1. tega zakona, ki pravi: »Za zaščito in obrambo države naj se uporablja celokupna državna moč in vsa materialna sredstva države in njenih državljanov.« Besedilo zakona je strnjeno in kratko, toda polno vsebine; globoko posega v celotni državni ustroj in predvideva v slučaju vojne za vse državljane posebne dolžnosti. Koliko možnosti ima za to, se vidi iz tega, da obsega po čl. 3. istega zakona splošna državna mobilizacija razen vojne sile tudi promet, finance, industrijo, poljedelstvo in delovno moč. Vendar pa zahteva največjo aktivnost države pripravljanje prebivalstva za bodočo vojno v pasivni brambi za slučaje sovražnih napadov iz zraka. Po abesinski vojni, po meščanski vojni v Španiji in po vojni med Japonsko in Kitajsko je jasno vsakomur, kolikega pomena je pouk vsega prebivalstva v tem oziru in kako bridke so izkušnje narodov, ki jih je našla vojna v tem pogledu nepripravljene.

Pri nas je ministrstvo vojske in mornarice izdalo 1932. leta »Splošna navodila za obrambo države v slučaju sovražnega napada iz zraka (Opšti uput)«. Še istega leta so začela izhajati tudi posebna navodila. Najprej »Navodila o zaščiti pred bojnimi strupi in bakterijami«, potem l. 1933. »Navodila za kamuflažo (maskiranje)« in »Navodila za postavljanje zaščitnih zaščitnih pred sovražnimi napadi iz zraka«.

»Splošna navodila« naj dajo v splošnem smernice za organizacijo in soglasnost raznih postopkov pri pripravljanju in izvajanju pasivne brambe in naj opredelijo sredstva ter organe, ki jim pripada skrb in nadzorstvo nad pasivno brambo. Po njih se izvaja danes vse delo, ki se naša na pripravo in pouk prebivalstva za obrambo pred napadi iz zraka, dasi so ta navodila zelo pomanjkljiva. Med raznimi drugimi pripombami bi bile najznačilnejše te: Prebivalstvo se poziva v teh predpisih k delu in sodelovanju brez vsakršnih kazenskih odredb, ki bi z njimi mogel kdo prisiliti ljudi, da ta dela res izvajajo. Obžalovati moramo dalje tudi dejstvo, da omenjena splošna navodila ne vsebujejo nobene določbe, ki bi predpisala redne krepite in njih kritje v državnih in samoupravnih proračunih za namene pasivne brambe. Zaradi tega je vsako stalno in načrtno delovanje v duhu splošnih navodil izključeno, dokler ne bodo zajamčena redna denarna sredstva za take naloge.

Zato je prišlo do sprememb v teh zakonih in je izdelan načrt zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o državni brambi, uredbe o brambi države pred napadi iz zraka in pravilnika o merah in ukrepih v slučajih napada iz zraka. Ti načrti rešijo v glavnem vse težave, ki so zgoraj omenjene, morali pa bi urediti še sledeča vprašanja:

1. Kako se naj vrši propaganda in kako se naj seznanja vse ljudstvo s stremljenji te vrste s pomočjo javnih razstav, tiska, radia itd. V tem oziru se že nekaj dela, vendar pa je to udejstvovanje tiska, radia itd. le preveč odvisno od dobre volje, ni pa obvezno. Sicer je treba poudariti, da je bil del letošnje mednarodne zrakoplovne razstave v Beogradu posvečen pasivni brambi.

2. Ustanavljanje posebnih šol za pouk prebivalstva v brambi pred napadi iz zraka s pasivnimi sredstvi. V teh šolah naj se kar najbolje udeležujejo banovinski instruktorji in naj bo tam jedro njihovega delovanja. Kraljevski banski upravi v Zagrebu se je posrečilo, da je ustanovila takšno šolo iz lastnih kreditov.

3. Naj se zajamči obvezno zidanje zavetišč za primere napadov iz zraka v večjih novih stavbah in na drugih ugodnih krajih velikih mest. S tem v zvezi naj se izdajo primerne davčne olajšave za take stavbe, sploh pa tudi za nabavo vsega potrebnega materiala, ki je namenjen pasivni brambi.

4. Po zgledu drugih naprednih držav naj se uredi tudi obvezna nabava plinskih mask za ogroženo prebivalstvo, naj se zajamči pravilno maskiranje (kamuflača) izpostavljenih stavb in redno izvajanje vaj v pasivni brambi.

Po temle kratkem pregledu stanja naših pravnih predpisov, ki urejajo vprašanja pasivne brambe, prehajamo na razmere, v katerih se bo vršila varnostna služba v času sovražnih napadov iz zraka. Znano je, da v bodočih vojnah ne bodo ogrožene po sovražniku zgolj bojne linije na fronti, temveč tudi vse naselbine v notranjosti države, in sicer z napadi iz zraka s pomočjo letal. Po »Splošnih navodilih« imajo taki napadi v zaledju namen, da uničujejo sredstva domače zrakoplovne sile — da onemogočajo ali otežajo dovoz hrane in vojaštva na fronto z uničevanjem prevoznih sredstev, z motnjami prometne službe, z rušenjem tovaren in skladišč, ki jih potrebuje armada; da ogrožajo državno, javno in privatno imetje in javno varnost; da motijo pravilno delovanje državne in vojne uprave ter vseh ostalih javnih naprav; da demoralizirajo prebivalstvo; da spodbujajo zaupanje v njegovo vodstvo, da povzročajo splošno vznemirjenost in nezadovoljstvo in vzpodbujajo iridento z namenom, da se stre končno volja ljudstva za nadaljevanje odpora in doseže hitro kapitulacija države, ki bi je sicer na fronti ne bilo mogoče premagati. Z ozirom na to grozi nevarnost sovražnih napadov iz zraka v zaledju države predvsem zrakoplovnim oporiščem, državni prestolnici in vsem važnim upravnim, prometnim in gospodarskim središčem, vsem važnejšim prometnim in železniškim postajam, prebivalstvu večjih mest, važnejšim tovarnam in vsem krajem, ki služijo zbiranju in organizaciji vojne sile. Ogroženi so kraji z vojno industrijo, kraji z železniškim, brodarskim in zračnim prometom, železniške proge in vlaki, rečna in morska pristanišča, ladje, skladišča, ceste, vodovodi, električne centrale, mlini, mostovi in vsi ostali objekti, ki utegnejo koristiti prebivalstvu in armadi.

Čim pomembnejši in čim večji so naštetí kraji in objekti, tem večja je verjetnost napadov. Z ozirom na večjo ali manjšo verjetnost naj se določa že v mirnem času stopnja nevarnosti za posamezne naselbine in tem ugotovitvam primerno naj se za pasivno brambo tudi pripravlja. Po sličnem načelu naj opredele oblasti tudi stopnjo nevarnosti posameznim objektom v krajih samih. Ne glede na to, da utegnejo imeti ti kraji in predeli več ali manj pripravnih točk za sovražne napade iz zraka, naj se predvsem upošteva lega krajev z ozirom na bodočo fronto. Jasno je namreč, da se bo odločilo sovražno letalstvo hitreje za napade na bližnje naselbine in bo težje napadalo one kraje, ki se nahajajo daleč v notranjosti napadene države.

Napade iz zraka delimo lahko po napadalnih sredstvih na take, ki imajo namen rušiti objekte in ubijati prebivalstvo s težkimi razornimi bombami in strojnimi puškami, na take, ki zastrupljajo ozemlja in ljudi z bojnimi strupi in z bakterijami, in na take, ki hočejo povzročiti zgolj hude požare z vžigalnimi bombami. Po času napada jih delimo na dnevne in nočne, glede jakosti pa po številu napadajočih letal in eskadril.

Vse te činjenice je treba upoštevati pri delu na organizaciji pasivne brambe vobče.

Odseljevanje, odstranitev in zaklonitev ljudstva

Pripravljanje evakuacije (odselitve) kakor tudi izvršitev odseljevanja v vojnem času predstavlja zelo važno operacijo. Edino zanesljivo sredstvo za zaščito prebivalstva pred sovražnimi napadi iz zraka je baš v tem, da pridejo vsi ljudje ogroženega ozemlja v popolnoma varne kraje, da se kratkoma odstranijo iz tistih predelov. Zato bi bila najlepša pasivna bramba tista, ki bi omogočala pravočasno izpraznitev izpostavljenih pokrajin. Potrebe življenja pa in potreba dela vsakega posameznika in celih naselbin od manj pomembnih do najvažnejših, ki bodo v vojnem času gotovo predmet napadov iz zraka, ne dopuščajo take popolne izpraznitve. Določeno število ljudi mora ostati na svojih mestih, pri svojem vsakdanjem delu in pri svojih opravkih, ker so v interesu celokupne državne brambe. Kako se naj v takih primerih postopa, je obrazloženo v pravilniku o merah in ukrepih v primerih napadov iz zraka.

Že prej smo rekli, da značaj posameznih mest in predelov za taktiko sovražnih napadov iz zraka ni popolnoma enak. Zato naj bi se tudi tukaj odredila točno pomembnost vsakega kraja, eventualno tudi vsake pokrajine, posebno v bližini meje in kaj se določi stopnja potrebnega odseljevanja, odstranjevanja in zaklonitve prebivalstva za primer vojne.

Kakor se vidi, imamo že v samem naslovu tri različne izraze, ki se nanašajo na evakuacijo, in sicer odseljevanje, odstranjevanje in zaklonitev prebivalstva.

1. Pod odseljevanjem razumemo prostovoljno selitev po svobodni izbi in odločitvi posameznikov ali rodbin, ki lahko traja ves čas vojne. Na ta način si morajo pomagati vsi premožnejši sloji, ki jim pripadajo rodbine večine uradnikov in drugih uslužbencev, ki živijo od rednih, stalnih in določenih dohodkov v kraju, ki se naj izprazni. Starešina rodbine je dolžan, da da o tem točne podatke, čim se zahtevajo radi evidence. Podobno naj se postopa v drugih važnih zadevah, ki so lahko še odvisne od razmer in danih možnosti.

2. Odstranitev se ne vrši po lastni odločitvi in svobodni izbi in ne traja ves čas vojne. Posamezniki in rodbine oseb z nestalnimi in skromnimi dohodki, ki morajo zaradi tega ostati v bližnji zvezi, se bodo mogli odstraniti le začasno iz važnih mest v njihovo okolico, ostanejo torej v bližini mest svojega zaslužka, tako da jim je mogoče pogosto ali celo vsak dan prihajati na delo in zaradi ureditve svojih potreb. Pri tem moramo računati z možnostjo, da se v primeru odstranitve prebivalstva iz večjih mest v njihovo okolico število prebivalcev okolnih manjših mest in vasi poveča morebiti za polovico števila domačega prebivalstva.

Odstranitev, ki se bo torej morala vršiti v vojnem času in navadno še celo tik pred sovražnim napadom iz zraka, bo zahtevala največ truda

od organov pasivne brambe in seveda tudi od organov varnostne službe. Treba bo tedaj odpraviti vse ljudstvo iz mesta, ki se ni že izselilo za stalno, razen onih ljudi, ki morajo ostati pri svojem poslu radi sile razmer in opravljanja neobhodnih službenih del. Odstranjenemu ljudstvu pa je treba nuditi v okoliških vaseh možnost za življenje in s tem v zvezi urediti način njegovega prenočevanja in stanovanja v krajih, ki so mu nakazani kot začasno bivališče; skrbeti pa bo treba tudi za preskrbo okoliških vasi s potrebnimi živili in za dobre zveze z izpraznjenim mestom.

Za pripravljanje take odstranitve rabimo predvsem točne podatke o številu ljudi, ki bi se morali v času napadov iz zraka odstraniti. Potrebni so dalje podatki o tem, v katerem delu mesta stanujejo. Nato se morajo določiti manjša okoliška mesta, kjer bi se moglo nastaniti tolikšno število ljudi, in sicer tako, da odhaja vsakdo v tisto vas, ki je najbližja njegovemu mestnemu okraju in stanovanju in ki ima z njo tudi najugodnejše prometne zveze. Z največjo skrbjo naj se uredi način prometa ob vseh potih, po katerih naj odhaja prebivalstvo. Upošteva se naj, da bo prišlo med odstranjevanjem ljudi iz mesta do ogromnega prometa po vseh cestah in stezah, kjer bi vsako pomanjkanje reda povzročalo nepotreben strah in morda celo paniko. Pomisliti pa moramo tudi na to, da se pomikajo po cestah morda čete redne vojske, ki so na pohodu proti fronti in se zbirajo v zaledju; nedopustno bi bilo tedaj, da bi beg prebivalstva iz mesta oviral gibanje čet. Zato se naj določi točno označen prostor v vsakem okraju ogroženega mesta, kjer se naj na dano znamenje zberejo vsi prebivalci okraja, ki jih je treba odstraniti v določeni smeri. Organi prometne službe pa naj dajo potem točna navodila, kako in v kakšnem redu in v katero smer naj odhajajo. Na vsak način je treba paziti, da se odstranijo v prvi vrsti otroci, žene, starci in bolniki, potem šele zdravi. Posamezne oddelke naj spremlja potrebno število stražnikov ob vsej njihovi poti, dokler ne dospejo v naznačeno bivališče. Isti organi varnostne službe se pobrigajo potem tudi, da se ljudje porazdele enakomerno po hišah in razpoložljivih prostorih, ki bodo v ta namen pripravljeni. Najprej se morajo zasesti javna poslopja in vsi objekti, ki niso nastanjeni, potem šele pridejo v poštev stanovanjske hiše, seveda v primernem razmerju, da ne bi prišlo mestoma do prenatrpanosti, dočim bi drugod ostajale velike praznine. Če v okoliških vaseh ni dovolj stavb, da bi se moglo odgovarjajoče število ljudi tam nastaniti, naj se gradi že v mirnem času primerno število barak in pomožnih zgradb.

3. Zaklonitev prihaja v poštev za vse osebe, ki morajo ostati na svojih mestih, pri svojem službenem opravilu ali pa zaradi kakih posebnih dolžnosti, nanašajočih se na državno obrambo; izvaja se na ta način, da pripravljamo v neposredni bližini službenega mesta primerna zavetišča (zaklonišča). Takšna zavetišča naj nudijo varnost pred srednjimi bombami (do 100 kg teže) in naj bodo dosegljiva ljudem, ki so jim namenjena.

Ne smemo misliti, da so zavetišča potrebna le velemestom in večjim, važnejšim krajem, ki so privlačni za sovražno aviacijo in nudijo letalskim napadom hvaležne objekte. Preseljevanje in odstranitev prebivalstva ima namen razredčiti gostobo prebivalstva, da bi bilo na določenem prostoru čim manj živih ciljev za bombardiranje in število žrtev čim manjše, nikakor pa se ne more zaradi tega štediti pri zidavi zavetišč. Po-

trebna so zavetišča na vsak način tudi v onih mestih, ki jim grozi le v prav mali meri nevarnost kakšnega letalskega napada.

O načinu zidave zavetišč in podrobnejše o dolžnosti zidanja teh ter o posameznih njihovih vrstah, o njihovi notranji opreми in o njihovi uporabi se izdajajo posebni predpisi.

Iz gornjega opisa izhaja, da je evakuacija prebivalstva lahko začasna ali stalna. Odseljevanje je stalnega značaja, zaklonitev pa je v načelu le začasna. Odstranitev prebivalstva iz ogroženih mest v okolico pa je lahko trajnega ali pa začasnega značaja, kar zavisi predvsem od tega, da li je nevarnost napadov pogostejša ali ne. Če obstoja možnost pogostih napadov, na pr. večkrat na mesec, tedaj se naj izvaja odstranitev kot stalna mera in naj se potem ne dovoljuje ljudem vrnitve v njihova mestna stanovanja, razen posamič v posebnih slučajih. Če pa so napadi redki, naj se odstrani prebivalstvo le začasno, tako da se smejo ljudje po končanem napadu vrniti nazaj v mesto na svoja stanovanja in na redno delo, seveda šele potem, ko so izvršena potrebna očiščevalna in razstrupljevalna dela.

Že večkrat je omenjeno, da se mora izdelati že v mirnem času podroben načrt za izvajanje vseh opisanih ukrepov. O tem, kdo je odgovoren in pristojen za izdelovanje tega načrta, bomo govorili pozneje, sedaj pa hočemo pogledati, kaj približno naj vsebuje tak plan o evakuaciji. Odredil bo sledeče:

1. Organizacija službe. Odrejanje organov, ki se jim naj poveri ta služba, sestavljanje moštva in način dopolnitve moštvev. Splošni pogoji za izvedbo mobilizacije moštva in izvajanje službe.

2. Število ljudi, ki jih je treba izseliti in proračun materiala, ki se naj prepelje. Označevanje zavetišč za razne službe, njihova notranja ureditev, potem način in red preseljevanja. Ukrepi za prevoze, za prehrano, javno varnost, sanitetsko pomoč, nastanitev beguncev itd. Način odhoda prebivalcev v zavetišča, smeri gibanja itd.

3. Število in kapaciteta obstoječih zavetišč. Osebe, ki jim je zavetišče namenjeno, načrt zavetišča, število vhodov in izhodov ter način njihove uporabe.

4. Straža zapuščenih stavb in ranjenega prebivalstva. Sedež reševalnih postaj za zbiranje takega prebivalstva, čas in pogoji za ureditev in službovanje takih postaj.

Tu so na kratko navedeni ukrepi, ki jih naj predvideva načrt za izvedbo evakuacije stanovalcev iz mest, ki jim preti napad iz zraka, toda naj se ne pozabi, da je plan o evakuaciji le del splošnega načrta za obrambo kakšnega mesta s pasivnimi sredstvi pred sovražnimi napadi iz zraka.

V prejšnjih izvajanjih smo poudarjali, da se odselijo iz ogroženih mest imovitejše osebe s svojimi rodbinami, ki v vojnem času niso vezani na ogroženo mesto s svojo službo. Odstranijo se v primerih potrebe tiste osebe, ki se po svojih denarnih možnostih niso mogle odseliti ter niso po svojih dolžnostih primorane, da ostanejo v slučaju napada v ogroženem mestu. Treba je le še razmotrivati, kateri ljudje naj ostanejo v mestu ali v ogroženem kraju tudi v času sovražnega napada. V prvi vrsti so to tisti ljudje, ki naj vršijo javne funkcije, potrebne za opravljanje državne brambe in obrambe mest pred napadi iz zraka. Sem spadajo v prvi vrsti vojaške osebe, ki jim pripada protiletalska aktivna obramba, t. j. obramba

z letali in s protiavijskimi topovi itd. Potem spadajo sem vse osebe, ki vodijo obrambo mesta s pasivnimi sredstvi. Prišteti jim moramo vse osebe, ki so zaposlene kot člani raznih strokovnih ekip, ki opravljajo sanitetno službo v ogroženem mestu, ki opravljajo varnostno službo, prometno službo, ki skrbijo za čiščenje porušenih stavb, za razstrupljanje mesta od bojnih strupov in bakterij in vsi tisti, ki skrbijo za gasilsko službo, da se preprečijo med napadom večji požari v mestu. Končno morajo ostati v ogroženem mestu tudi vsi uradniki, ki vršijo službo javne uprave in velikih uradov, ki morajo funkcionirati brezhibno tudi v vojnem času.

Glede ureditve sanitetne službe v mestu med sovražnim napadom se mora naglašati nujna in neobhodna potreba, da se v vsakem zelo izpostavljenem mestu zgradi na popolnoma zavarovanem kraju bolnišnica, kjer se bi nahajali bolniki med napadom.

Pri ocenjevanju važnosti posameznih rajonov kot predmet sovražnih napadov bomo pogosto mogli spoznati, da bodo v posameznih mestih nekateri deli mnogo bolj ogroženi kakor ostali ter bo moralo pristojno oblastvo to upoštevati. Tedaj včasih ne bo treba, da odstranjujemo vse prebivalstvo v mestno okolico, temveč se bodo podali stanovalci ogroženega rajona, ako bo potrebno, le v manj ogrožene dele mesta.

Tako obstoja mnogo velikih mest, ki nimajo na svojih tleh ničesar, kar bi privabilo napadalce iz zraka, razen železniške postaje ali pa kake posamezne tovarne, dočim je vse ostalo mesto kot predmet sovražnega napada čisto brezpomembno.

Treba pa še poudariti, da se mora pripraviti zavetje za prebivalstvo tudi v onih mestih, ki sicer po svojem značaju niso posebne važnosti za napade iz zraka, celo v takih, za katere po vsem pričakovanju ni prav nobene verjetnosti, da bi mogla biti izpostavljena kakemu napadu v bodoči vojni. To pa predvsem zaradi tega, ker se lahko zgodi, da zgubijo sovražne letalske eskadre med poletom v notranjost države svojo orientacijo ali pa bi mogle iz katerega koli vzroka napasti tudi takšne naselbine. Vsekakor se morajo v tem smislu zavarovati vasi in trgi v okolici in bližini velikih mest.

Velika skrb se mora posvečati maskiranju vseh važnejših objektov, da se jih čim težje iz zraka zagleda, in sicer že v mirnem času. V to svrho se priporoča sajenje raznih ovijalk ob zunanjem zidovju dotičnih stavb, ki naj objamejo s svojim zelenjem vse stene, tako da se jih iz zraka ne more zlahka razlikovati od ostalega terena. Strokovnjaki so ugotovili, da je bolje, ako se objekti maskirajo v glavnem ob straneh, kakor pa če se maskirajo strehe, to pa zato, ker nimajo letalci prilike gledati dolgo časa vertikalno na predmet, temveč ga opazujejo samo v poševni smeri, tedaj pa ne razlikujejo tako dobro streh od zemlje kolikor stranske stene.

Kar se tiče tega maskiranja, naj pazi varnostna služba, da se omenjena sredstva za maskiranje ne uničujejo več, čim so enkrat napravljena, da ne bi postali maskirani objekti zopet vidni.

»GASILEC« izhaja vsakega 20. v mesecu in stane za člane letno 20 din, za čete in župe 25 din, za občine in druga oblastva ter zasebnike pa 30 din. Naročnina za inozemstvo 40 din. Posamezna številka stane 2.50 din. — List izdaja Gasilska zajednica za dravsko banovino v Ljubljani, zanjo odgovarja Franc Kramberger, mestni uradnik v Mariboru. — Urednik Franc Kramberger, mestni uradnik v Mariboru. — Tehnični, oziroma strokovni sestavki se objavijo šele potem, ko jih pregleda zajedničin gasilski inspektor. — Tisk Tiskarne sv. Cirila v Mariboru, predstavnik Albin Hrovatin.